

Vuosikertomus 2002

TULIKIVI

Tulikivi Oyj

Sisällysluettelo

Tietoja osakkeenomistajille	3
Avainluvut	4
Visio, missio ja arvot	5
Liikeidea ja strategia	6
Tuotteet	7
Hallituksen puheenjohtajan katsaus	8
Toimitusjohtajan katsaus	9
Lämmityslaiteliiketoiminta	10
Rakennuskiviliiketoiminta	12
Sisustuskivet	14
Tuotekehitys	16
Tilinpäätös	18
Hallituksen toimintakertomus	18
Tuloslaskelma	20
Tase	21
Rahoituslaskelma	22
Liitetiedot	23
Tunnusluvut	32
Osakepääoma ja osakkeenomistajat	35
Hallituksen voitonjakoesitys	37
Tilintarkastuskertomus	37
Hallinto	38
Rahoitusriskien hallinta	40
Johtotiimi	41
Yhteystiedot	42

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Tulikivi Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 11.4.2003 klo 9.00 alkaen Juuan Nunnanlahdessa, Kivikylän auditoriossa. Tilinpäätöstä koskevat asiakirjat ovat nähtävillä 4.3.2003 alkaen yhtiön pääkonttorissa Nunnanlahdessa, ja niistä lähetetään pyydettyä jäljennöksiä osakkeenomistajille. Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 1.4.2003 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon. Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittaa siitä 4.4.2003 mennessä yhtiölle. Ilmoittautuminen tulee tehdä joko puhelimitse Kaisa Toivaselle numeroon 013-6811 251, sähköpostitse osoitteeseen kaisa.toivanen@tulikivi.fi tai postitse osoitteella Tulikivi Oyj/yhtiökokous, 83900 Juuka.

Osingonjako

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilivuodelta 2002 jaetaan osinkoa

A-sarjan osakkeelle 1,05 euroa/osake

K-sarjan osakkeelle 1,00 euroa/osake

Arvo-osuusjärjestelmään liittymisen johdosta osinko maksetaan osakkeelle, joka täsmäytyspäivänä on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n ylläpitämään omistajaluetteloon. Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 16.4.2003. Osinko maksetaan 25.4.2003.

Osakerekisteri

Osakkeenomistajan henkilö- tai osoite-tiedoissa sekä osakkeiden omistuksessa tapahtuneet muutokset pyydämme ilmoittamaan siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa osakkeenomistajalla on arvo-osuustili.

Taloudelliset katsaukset

Tulikivi Oyj julkaisee vuonna 2003 seuraavat taloudelliset katsaukset:

Tilinpäätöstiedote vuodelta 2002 5.2.2003

Vuosikertomus vuodelta 2002 vko 12

Osavuositarkaus

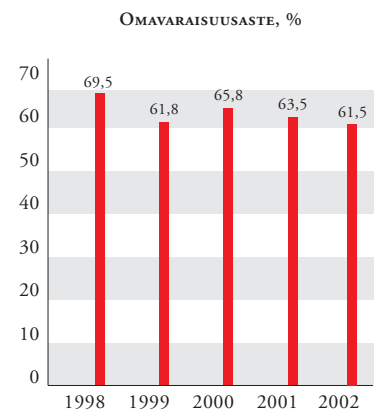
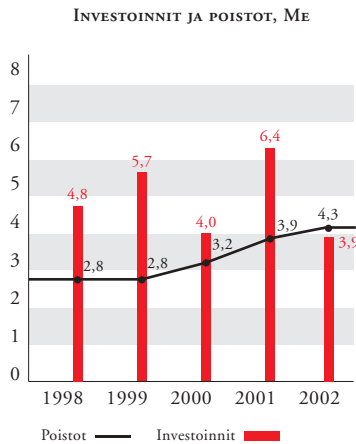
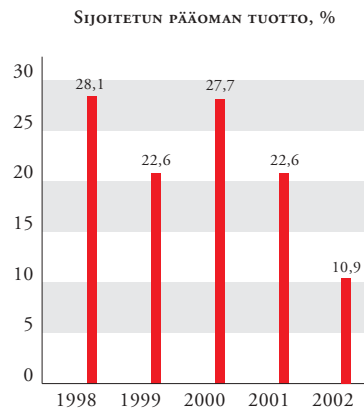
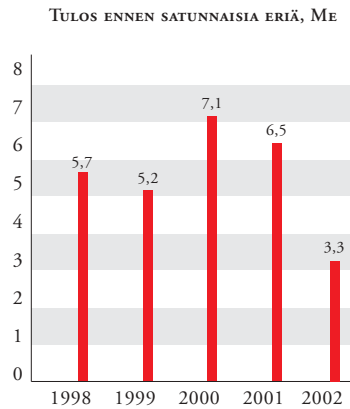
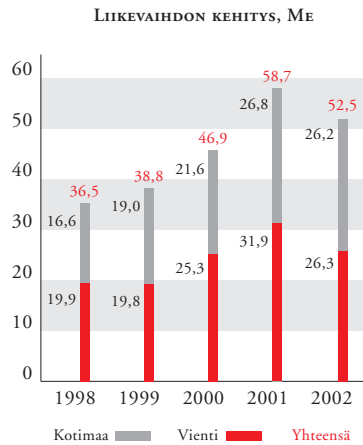
tammimaaliskuulta 24.4.2003

tammikesäkuulta 24.7.2003

tammisyyskuulta 21.10.2003

Vuosikertomus, osavuositarkaus ja pörssi-tiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Vuosikertomus postitetaan kaikille osakkeenomistajille. Taloudelliset katsaukset löytyvät julkaisupäivästä alkaen yhtiön kotisivuilta www.tulikivi.com. Katsauksia voi myös tilata osoitteesta tulikivi@tulikivi.fi sekä osoitteesta Tulikivi Oyj/taloudelliset katsaukset, 83900 Juuka, tai soittamalla numeroon 013-6811 210. Sijoittajasuhteisiin liittyviin kysymyksiin vastaa yhtiössä rahoitusjohtaja Arja Lehikoinen, puhelin 013-6811 260.

Vuosi 2002 lyhyesti

	2002	2001	Muutos, %
Liikevaihto, Me	52,5	58,7	-10,6
Voitto ennen satunnaisia eriä, Me	3,3	6,5	-49,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	10,9	22,6	
Omavaraisuusaste, %	61,5	63,5	
Osakekohtainen tulos, euro	1,35	2,56	
Osakekohtainen oma pääoma, euro	14,25	14,75	
Osinko			
A-sarjan osake, euro	1,05	1,50	
K-sarjan osake, euro	1,00	1,45	

Tunnuslukujen laskentakaavat s. 34

Tulikivi-konserniin kuuluvat emoyhtiö Tulikivi Oyj sekä Mittakivi Oy, Kiantastone Oy, Tulikivi Rakennuskivet Oy ja sen tytäryhtiö AWL-Marmorio Oy, Tulikivi U.S., Inc. ja Tulipuu Oy. Konserniyrityksiä ovat lisäksi Tulikivi Vertriebs GmbH ja The New Alberene Stone Company Inc., joilla ei ole enää liike-toimintaa.

Tulikiven visio, missio ja arvot

Visio

Tulikivi-konsernin tahtotilana on olla vuonna 2006 johtava luonnonkiviyritys valituilla markkina-alueilla. Tulikivi haluaa olla täyden palvelun kivitalo sekä tulisijojen ykkönen. Tämä tarkoittaa sitä, että konserni on markkinajohtaja lämpöä varaavien tulisijojen segmentissä valituilla alueilla Euroopassa sekä johtava kokonaistoimittaja luonnonkivi- ja sisustuskiviprojekteissa Pohjoismaissa.

Missio

Tulikivi-konsernin tehtävänä on valmistaa luonnonkivestä asiakas-kuntaa palvelevia hyödyllisiä tuotteita ja palveluja, jotka tuottavat käyttäjille lisäarvoa ja nostavat elämisen laatua. Tuotteiden suunnittelussa, valmistuksessa ja käytössä otetaan huomioon ympäristövaikutukset.

Tehtävänsä hoitamiseksi konsernin tulee tehdä jatkuvasti hyvää tulosta ja näin mahdollistaa sijoittajille kilpailukykyinen osinkotuotto ja osakkeen arvonnousu sekä luoda henkilöstölle turvallinen työpaikka ja tulokseen pohjautuva toimeentulo.

Arvot

Tulikiven perusarvot nojaavat luonnonkiven historiaan ja suomalaisuuteen. Tulikivellä on aina uskottu rehellisyyteen, avoimuuteen ja oikeudenmukaisuuteen. Yhtiössä on annettu vastuuta kaikille, jotka haluavat sitä ottaa. Vastuuntuntoisuus näkyy parhaiten Tulikiven tavassa tehdä työtä tiimeissä.

Tulikiven arvoista omaleimaisin on yrittäjyys. Yhtiö haluaa korostaa sisäisen yrittäjyyden ja yhteistyöverkoston merkitystä. Sisäisestä yrittäjyydestä kertoo myös yhtiön halu nostaa koko luonnonkivialan arvostusta Suomessa. Haluamme jatkuvasti kehittää itseämme, työympäristöämme ja verkostoamme periksiantamattomasti ja sitkeästi, mutta kuitenkin nöyrästi ja toisia tukien ja kuunnellen.

Tulikivelle myös asiakastytyväisyys on keskeistä. Puhumme kokonaispalvelusta, joka tarkoittaa sitä, että asiakasta palvellaan pitkäjänteisesti, yksilöllisesti ja vastuullisesti. Asiakaspalautetta käytetään tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä.

Uskomme, että näillä asenteilla yrityksen visio muuttuu todeksi.

Tulikiven liikeidea ja strategia

Liikeidea ja strategia

Tulikivi-konserni keskittyy kivenjalostukseen, siihen liittyvien tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen sekä niiden tuottamiseen asiakaslähtöisesti. Konserni keskittyy myös vuolukiviraaka-ainevarojen kokonaisvaltaiseen hallintaan. Toiminta jakautuu lämmityslaitte- ja rakennuskiviliiketoimintaan. Liiketoimintojen välillä olevat synergiaedut hyödynnetään. Molemmissa liiketoiminnoissa käytetään Tulikivi-brandia, ja konsernille rakennetaan pitkäjänteisesti yhtenäistä yritysidentiteettiä.

Tulikivi-konserni panostaa asiakastytyväisyyteen, pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin, kumppanuuteen sekä verkottumiseen. Konserni hoitaa tuotteidensa markkinoinnin ja jakelun valituilla markkina-alueilla.

Lämmityslaiteliiketoiminta

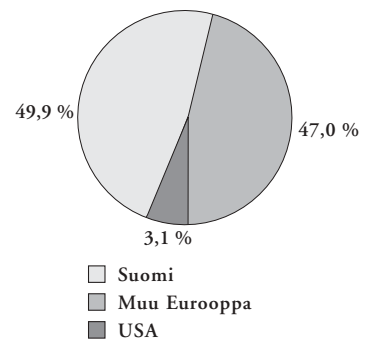
Lämmityslaiteliiketoimintaan kuuluvat lämpövaraavat tulisijat, niiden lisätarvikkeet sekä kamiinoiden verhouskivet. Tuotteet ovat muotoilultaan ja teknologialtaan alansa johtavia, ja ne perustuvat vuolukiveen. Muita materiaaleja käytetään mm. muotoiluyistä. Lämmityslaiteliiketoiminnan

päämarkkina-alueita ovat Eurooppa sekä Pohjois-Amerikka. Toiminnassa keskitytään pitkäjänteisesti kehittämään kokonaispalvelukonseptia ja jakelukanavia. Vuolukiviraaka-aineen saantoa pyritään koko ajan parantamaan tuotekehityksen ja tuotannon keinoin.

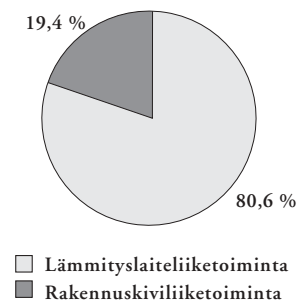
Rakennuskiviliiketoiminta

Rakennuskiviliiketoiminta kattaa rakennuskivien, sisustuskivien, ympäristökivien ja puolivalmisteiden valmistuksen graniitista, marmorista, vuolukivestä ja muista luonnonkivistä. Rakennuskiven ensisijaisena markkina-alueena on Itämeren alue. Toiminnan painopiste on rakennuskiviprojektien kokonaistoimituksissa ja sisustuskivituotteissa. Rakennuskiviprojektit käsittävät materiaaltoimitukset sekä tuotteiden asennuksen urakoitsijoille ja rakennuttajille. Sisustuskivet käsittävät kivituoiteiden myynnin kuluttaja-asiakkaille. Pienrakentajille sopivia luonnonkivituotteita, palvelukonseptia ja jakeluteitä kehitetään edelleen. Toiminnassa vaikutetaan aktiivisesti luonnonkiven käytön ja arvostuksen lisääntymiseen valitulla markkina-alueella.

Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain, %

Liikevaihdon jakauma liiketoiminta-alueittain, %

Tuote-esittely

Tuotteet	Asiakkaat	Markkina-asema
Uunit ja niiden lisätarvikkeet Tulikivi-uunit, takat ja hellat Mittakivi-uunit, takat ja hellat Kevytuunit Kiukaat Penkit ja hormit	Pienrakentajat ja saneeraajat Kotimaassa rautakauppajakelu ja omat studiot Viennissä erikoisliikkeet	Maailman suurin varaavien uunien valmistaja Päämarkkinat kotimaa ja Eurooppa Jälleenmyyjiä n. 1000 kpl Uunimestareita n. 1000 kpl Tehtaat Juuassa ja Suomussalmella
Vuolukiviset verhouskivet	Kamiinoiden valmistajat Business-to-business -asiakkaat	Johtava kamiinoiden ulko-verhouskivien valmistaja Tehtaat Juuassa ja Suomussalmella
Rakennuskivet Julkisivut Lattiat Seinät Terassit Portaat	Rakennusprojektit Rakennusliikkeet, rakennuttajat ja arkkitehdit Laivanrakentajat ja varustamot	Pohjoismaiden johtava luonnonkivien hankintaan, jalostukseen ja asennukseen keskittynyt yritys Tehtaat Juuassa, Suomussalmella, Taivassalossa, Vinkkilässä ja Espoossa
Sisustuskivet Kalustetasot Seinät Lattiat Portaat	Pienrakentajat ja saneeraajat	Vahvistetaan markkina-asemaa Suomessa monipuolistamalla tuotevalikoimaa ja laajentamalla asiakaskuntaa Tehtaat Juuassa, Taivassalossa ja Espoossa
Ympäristökivet Tasokivet, piha- ja katulaatat Reunakivet, tukimuurit, portaat Ulkokalustekivet, suihkukaivorakenteet sekä erikoisrakenteet	Rakennusliikkeet Kunnat ja kaupungit Pienrakentajat ja saneeraajat	Harjoitetaan laajenevaa yhteistyötä muiden kivenjalostajien kanssa Tehtaat Taivassalossa ja Vinkkilässä
Puolivalmisteet Sahalevyt Hautakiviaihiot Esityöstetyt materiaalit massiivirakenteille	Kivenjalostajat	Puolivalmisteiden valmistus tukee konsernin muuta liiketoimintaa ja on projektimyynnin tukitoiminto Tehtaat Taivassalossa ja Vinkkilässä
Polttopuu Kuluttajapakkausiin pakatut polttopuut	Puulämmittäjät Jakelijoina ja valmistajina ovat itsenäiset polttopuuyrittäjät	Toiminta painottuu kotimaahan Ainoita organisoituvia polttopuun jakeluketjuja Suomessa

Kivi kestää isältä pojalle

Suomessa on laskettu olevan noin 50.000 perheyritystä, jotka ovat seuraavan viiden vuoden aikana sukupolvenvaihdoksen edessä. Vaikka monella näistä yrityksistä alkaa olla kiire, suunnitelmat eivät ole vielä nousseet piirustuslaudalle, eikä monella jatkajaakaan ole näköpiirissä. Tulikivellä sukupolvenvaihdosta ryhdyttiin suunnittelemaan hyvissä ajoin. Vastuulliseen omistajuuteen liittyen perustettiin kolme vuotta sitten perheneuvosto miettimään, kuinka sukupolvenvaihdos tehdään hallitusti. Neuvosto on toiminut yrityksen hallituksen kautta, jonka jäsenet ovat pääasiassa perheen ulkopuolisia, suomalaisen yritysjohdon huippuosajia. Perheneuvoston puheenjohtajana toimii perhepiirin ulkopuolelta valittu kauppatieteiden tohtori Ahti Hirvonen. Omistajaperheen kaikki jäsenet ovat yksissä tuumin päättäneet jatkaa Tulikiven toimintaa perheyrityksenä. Siihen on kaksi väkevää syytä. Ensinnäkin perheyrittäjyys on Tulikiven kivijalka, jonka varaan konserni on rakennettu. Ja toiseksi Tulikivellä on vahva tunneside yli neljänsataan suomalaisen ja keski-eurooppalaisen perheyritykseen, joiden kanssa yhteistyötä tehden menestystä ja vaurautta on syntynyt. Perheyrityksien ketjussa on voimaa.

Uskon, että päätös miellyttää myös Tulikiven osakkeenomistajia. Konsernin toimintastrategia ei muutu. Tulikivi tavoittelee hallittua kasvua ja hyvää tuloksentelekkyä – ja haluaa näin toimien varmistaa osakkeenomistajille vakaan osinkotuoton.

Kivikeskukseen tulee EU-normien testauslaitos

Juuan tehtaan ja Kivikylän kupeeseen nousevan Suomen Kivikeskuksen peruskiven muurausta juhlittiin kesällä 2002. Keskukseen vihkiäiset vietetään juhannuksen tienoilla 2003. Toimialan yhteisen kivikeskuksen perustaminen osoittautui viisaaksi ratkaisuksi. EU-maissa astuvat pian voimaan rakennuskiviä koskevat normit, jotka edellyttävät 15 kohdan testiohjelman. Valtion teknillinen tutkimuskeskus VTT ja Geologian tutkimuskeskus GTK ovat todenneet, että kiviteollisuuden tulee itse vaikuttaa normien ja koko toimialan kehittämiseen. Maamme ensimmäinen rakennuskivien EU-normien testauslaitos asettuu taloksi Suomen Kivikeskukseen. Testauslaitos pääsee ensitöikseen työstämään normeja yhdessä EU-maiden parhaiden asiantuntijoiden ja tutkimuskeskusten kanssa. Verkottuminen kansainväliseen yhteistyöhön on jo vauhdissa. Suomen Kivikeskuksen testauslaitoksen suunnittelussa ovat vahvasti olleet mukana Espanjan vastaava yksikkö ja VTT.

Suomalaisen kivirakentamisen tulevaisuus näyttää muutenkin valoisaalta. Meiltä on puuttunut kivialan opetus korkeakoulutasolla, mutta nyt Geologian tutkimuskeskukseen on perustettu maamme ensimmäinen rakennuskiven professuuri. On myös sovittu, että Suomen Kivikeskus, VTT, GTK ja alan koulutusorganisaatiot perustavat yhteisen tutkijakollegiumin. Se tuo uutta virtaa kansalliseen tuotekehitykseen, koulutukseen, laatuajatteluun, muotoiluun, arkkitehtuuriin, rakennustekniikkaan ja vientiponnisteluihin.

Edessä on siis innostava ja innovatiivinen vuosi. Kun hoidamme leiviskämme oikein niin Suomi, jota voidaan pitää kivirakentamisen kehitysmaana vanhoihin eurooppalaisiin kulttuurimaihin verrattuna, aloittaa nousunsa merkittävien kiviteollisuusmaiden joukkoon. Meillä on paljon annettavaa luonnon rakennusaineita suosiville EU-markkinoille: keskeisen kehityksen kivirakenteita, arktisen rakentamisen osaamista, julmanupeita pohjoisia kivilaatuja ja puulämmityksen tietotaitoa.

Juussa 8. helmikuuta 2003

Lämpimin terveisin

Reijo Vauhkonen

Hallituksen puheenjohtaja

Haasteiden vuosi

Usean kasvuvuoden jälkeen Tulikivi-konserni kohtasi vuonna 2002 talouden ja markkinoiden haasteita enemmän kuin vuosiin. Esimerkiksi liikevaihdon putoamista konserni ei ollut kokenut aikoihin. Hyvän taloudellisen pohjan ja osaamisen ansiosta yhtiö selvisi vuodesta kuitenkin tyydyttävin arvosanoin.

Uuniviennissä vaikea vuosi

Tulikiven uuniviennissä kulunut vuosi oli erityisen vaikea. Etenkin Saksassa taloudellinen tilanne kuluneella tilikaudella oli huono ja kuluttajien luottamus alhainen, mistä johtuen mm. tulisijamarkkinat supistuivat noin 20% (lähde: HKI Industrieverband, Haus-, Heiz- und Kuchentechnik e.V.). Lisäksi varaavien uunien tyyppihyväksyntöjen sekava tilanne vaikeutti Tulikivi-myyntiä. Vaikka Saksan talousvaikeudet heijastelivat myös naapurimaihin, eteni Tulikiven myynti näissä maissa tavoitteiden mukaisesti tai lähes edellisen vuoden tahtiin. Kotimaassa taloudellinen tilanne ja kuluttajien luottamus oli vakaampi. Pientaloaloitukset kasvoivat Rakennustutkimus RTS Oy:n mukaan lähes 10%. Vuolukivi-uunien markkinoita sävytti alkuvuonna voimakas hintakilpailu. Tilanne helpottui kesällä, ja syksyn myynti ylitti edellisen vuoden tason. Uuden uunimalliston ensimmäiset tuotteet esiteltiin markkinoille maaliskuussa. Tuotteet edustavat uutta muotoilua, ja niissä on täysin uusi, entistä ympäristöystävällisempi palamistekniikka. Lisäksi Ristomatti Ratia suunnitteli mallistoomme rakenteeltaan ja toiminnaltaan kokonaan uudentyypiset Linea Alternativa -kevytuunit.

Täyden palvelun kivitalon rakentamista jatkettiin. Rakennuskiviliiketoimintaa varjosti markkina-alueellamme uudisrakentamisen volyymin lasku. Saneerausrakentaminen pysyi kuitenkin vilkkaana. Rakennuskiviliiketoiminnan liikevaihto laski edelliseen vuoteen nähden, ja toiminnan tulos heikkeni vähentyneen luonnonkiven kysynnän takia. Tulikivi Rakennuskivet Oy tarjoaa asiakkailleen markkinoiden laajimman tuote- ja kivivalikoiman sekä kokonaispalvelun. Vahvuutemme ovat projektitoimituksissa, mutta panostamme koko ajan pienrakentajasektorille. Tavoitteena on liike-toiminnan kasvattaminen ja kannattavuuden parantaminen. Lisäksi selkeänä tavoitteena on luonnonkiven arvostuksen ja käytön lisääminen rakentamisessa. Tässä erinomaisena välineenä suomalaisella kiviteollisuudella on Juukaan kesällä 2003 valmistuva Suomen Kivikeskus.

Toimintaa tehostettiin

Säästö- ja tehostamistoimenpiteenä lämmityslaitteiden markkinointi- ja myyntitoiminnot organisoitiin elokuussa uudelleen. Mittakivi Oy, Kiantastone Oy ja Tulipuu Oy päätettiin fuusioida vuoden 2003 alussa Tulikivi Oyj:öön. Lisäksi aloitettiin kiinteiden kulujen säästökampanja lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä. Tehdyt muutokset tehostavat toimintaamme lähitulevaisuudessa, ja uudet tuotteet parantavat kilpailukykyämme. Markkinaympäristö Saksassa ei korjaannu lähikuu-kausina, mutta kotimaan vakaa tilanne ja kasvavat vientimaat toimivat vastapainona Saksan epävarmuudelle. Trendit toimivat hyväksemme myös pidemmällä aikavälillä. Elinkaariajattelu sekä luonnonmateriaalien arvostus ovat kasvussa, ja palvelun tarve lisääntyy. Tuotteiden designin ja viihtyvyyden merkitys korostuu. Perusturvallisuuden ja ympäristön suojelun tärkeys kasvaa. Lisäksi bioenergian käyttö ja energian säästön tarve lisääntyvät.

Kiitän asiakkaitamme, yhteistyökumppaneitamme ja henkilöstöämme kuluneesta vuodesta.

Juussa 28. helmikuuta 2003

Juha Sivonen
Toimitusjohtaja

Lämmityslaiteliiketoiminta

Lämmityslaiteliiketoimintaan kuuluvat lämpöä varaavat tulisijat ja niiden lisätarvikkeet, kamiinoiden verhoukivet sekä niiden toimittamiseen liittyvä kokonaispalvelu.

Liiketoimintaympäristöä rasittaa taloudellinen epävarmuus kaikilla markkina-alueilla. Ilmapiirin muutokset siirtyvät nopeasti markkina-alueelta toiselle, ja ne heijastuvat nopeasti kuluttajien ostokäyttäytymiseen. Selkeää käännettä parempaan ei ole vielä näkyvissä. Taloudellisen tilanteen rinnalla markkina-alueiden yhtenäistyminen jatkuu nopeasti. Se tuo haasteita toimintatapojen ja tuotteiden yhtenäistämiseksi. Toisaalta puun poltto tulee säilyttämään vahvan asemansa vaihtoehtoisena energialähteenä. Puun suosiota tukevat myös viimeaikaiset ilmastolliset ja poliittiset kriisit. Lisäksi luonnonmateriaalien arvostus on kasvussa.

Asiakkaat uunin käyttötarkoituksen mukaan

Asiakkaista puolet on uudisrakentajia ja puolet saneeraajia. Suurten ikäluokkien rakennusprojektit ovat kasvava markkinasegmentti. Tämän asiakaskunnan merkitys korostuu

jatkossa, koska omakotitaloja rakentavien nuorempien ikäluokkien koko pienenee. Toisaalta asiakassegmentti on jakaantunut aikaisempaa voimakkaammin tulisijan käyttötarkoituksen mukaan. Tulikivi-uuni hankitaan edelleen pääasiassa lämmitystarkoitukseen, mutta sisustukselliset ja muotoilulliset näkökohdat ovat aikaisempaa tärkeämpiä. Samalla naisten osuus hankintapäätöksen teossa on kasvanut. Lisäksi vaatimukset palamisen puhtauden ja tuotteen näyttävyyden suhteen ovat kasvanet.

Jakelukanavia kehitetään edelleen

Jakelukanavien ja niissä olevien tuotteiden polarisoituminen jatkuu. Euroopan rautakaupoissa myydään lähinnä halpoja ja yksinkertaisia tuotteita, joita voidaan myydä lähes ilman palvelua. Kalliimpien tuotteiden jakelu on edelleen keskittynyt erikoisliikkeisiin, jotka tarjoavat asiakkaille kattavan palvelun. Tulikiven rautakauppaan perustuva jakelutieratkaisu Suomessa on poikkeuksellinen. Tulikivellä jakeluteitä ja palvelukonseptiä kehitetään pitkäjänteisesti. Kukin

jakelutien osa keskittyy niihin osa-alueisiin, jotka se osaa parhaiten. Liittymäpinnat huomioidaan jakelutien eri osien välillä. Sähköisen viestinnän mahdollisuudet hyödynnetään asiakkuuden hallinnassa, ja tietojärjestelmiä syvennetään ja laajennetaan edelleen.

Markkinoiden koko Tulikiven nykyisillä markkina-alueilla Euroopassa oli vuonna 2002 noin miljoona tulisijaa. Kamiinoiden osuus on noin 50 prosenttia, avotakkojen ja kaasu-uunien osuus 35 prosenttia, kaakeliuunien osuus noin 8 prosenttia ja erilaisten liesien osuus noin 5 prosenttia. Varaavien vuolukivi-uunien osuus on noin 2 prosenttia kokonaismarkkinasta. Vuolukiviverhottujen kamiinoiden osuus kaikista kamiinoista on noin 20 prosenttia.

Kilpailijakentässä uudelleenjärjestelyjä

Kilpailijakentässä markkinoiden uudelleenjärjestelyt jatkuvat, mikä johtuu kasvavista investointitarpeista tuotekehitykseen, markkinointiin ja tuotantoteknologiaan. Laskusuhdanne nopeuttaa kehitystä. Kilpailijat

3.

4.

ovat pääosin pieniä tai keskisuuria perheyriytyksiä. Markkinoilla on vain muutama suurempi peluri.

Tulisijojen ykkösen

Tuotteiden tekniikassa puun puhtaana palaminen on kehittynyt voimakkaasti. Jos tuotteet ovat muilta ominaisuuksiltaan samankaltaiset, voi palamisteknologiasta tulla ratkaiseva tekijä. Vuolukivi on tällä hetkellä arvostetuin ja suosituin luonnon tulisijamateriaali. Tuotteita kehitetään asiakaslähtöisesti. Tulikivi panostaa moduloituihin tuotteisiin, jotka perustaltaan soveltuvat kaikille olemassa oleville markkina-alueille, ja joita pystytään soveltamaan paikallisiin asiakasvaatimuksiin. Laajan markkina-alueen myötä saavutetaan suuremmat tuotekohdattaiset volyymit ja hyvä kilpailukyky.

Tulikiven tahtotilana lämmityslaiteliiketoiminnassa on olla tulisijojen ykkösen valitulla markkina-alueella Euroopassa vuonna 2006. Toiminnassa panostetaan asiakastytyväisyyteen, pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin, kumppanuuteen ja verkottumiseen. Toiminta rakennetaan Tulikivi-

brandin varaan. Lämmityslaiteliiketoiminnan strategisena tavoitteena on orgaaninen kasvu, jota haetaan pääosin kasvavilta ja uusilta alueilta viennistä. Samalla kannattavuutta parannetaan. Lisäksi konsernin tavoitteena on hallita kokonaisvaltaisesti vuolukivivarantoja. Samanaikaisesti myös kiviraaka-aineen käytettävyyttä pyritään koko ajan parantamaan tuotekehityksen ja tuotannon keinoin.

Markkinointiviestinnällä luodaan kysyntää ja selkeä markkina-asema varaaville vuolukiviuuneille Tulikivi-tarinan mukaisesti. Lisäksi luodaan kilpailukykyinen tuote jakelutielle, mikä mahdollistaa jakelutien investoinnit. Kuluttajille luodaan teknisiltä ominaisuuksiltaan, muotoilultaan ja maistelultaan differoitu tuote.

1. Asiakkaiden unelmat ja tarpeet ovat kiintoisa haaste Tulikivelle. Mittatilauksesta valmistamme uuneja asiakkaiden toiveiden mukaisesti.
2. Muotoilija Ristomatti Ratia suunnitteli Tulikivelle Linea Alternativa –kevytuunit. Kuvassa selkeälinjainen Kiisa. Takana pintaa rytmittää kivelementtien harkittu jaottelu sekä Kianta Sky -vuolukiven pintakäsittelyjen vaihtelu. Koivuinen taso ja reelinkitanko tuovat uutta toiminnallisuutta uuniin.
3. Stellaria Chiaro –vuolukiviuuni on verhoiltu vaalealla, ylellisellä graniittikuorella. Etuosan hiekkapuhallettu kehys luo vaalealle takalle graafisen ilmeen.
4. Takkaleivinuunin monipuolisuus kiinnostaa monia. Kuvassa Salvia Deli Perla, joka sopii pohjan kiteenmuotoisen rakenteen ansiosta joko suoralle seinälle tai kulmaan.

Rakennuskiviliiketoiminta

Rakennuskiviliiketoiminta kattaa rakennuskivien, sisustuskivien, ympäristökivien ja puolivalmisteiden valmistuksen sekä niiden toimittamiseen liittyvän palvelun. Konserni jalostaa graniittia, marmoria, vuolukiveä ja muita luonnonkiviä.

Liiketoimintaympäristön rakentamista rasittaa taloudellinen epävarmuus. Tulikiven toimialueella rakentamisen arvioidaan kuitenkin pidemmällä aikavälillä lievästi kasvavan tai pysyvän ennallaan. Rakennuskiven ensisijaisena markkina-alueena on Itämeren alue. Kasvua tapahtuu alueellisissa kasvukeskuksissa. Kiven käytön rakentamisessa ja sisustamisessa uskotaan lisääntyvän nopeammin kuin kokonaisrakentamisen. Elinkaariajattelu ja luonnonmateriaalien arvostuksen kasvu tukee kiven käyttöä rakentamisessa.

Laaja asiakaskunta

Asiakkaat rakennuskiviliiketoiminnassa ovat pääosin business-to-business asiakkaita. Rakennusliikkeet ovat rakennuskivituotteiden ja asennettujen kivirakenteiden ostajia. Rakennuttajat ovat kiinteistöjensä laatu-

tason määrittelijöitä. Tyypillisiä rakennuttajia ovat mm. kaupungit, kiinteistösiirtoyhtiöt, eläkesäätiöt, kaupan keskusliikkeet, muut yritykset sekä yksityishenkilöt. Arkkitehdit ovat suunnitteluratkaisujen ja materiaalivalintojen ehdottajia ja tekijöitä. Arkkitehdit voivat suuresti vaikuttaa rakennuttajien ja kiinteistönomistajien valintoihin ja päätöksiin. Rakennuttajakonsultit ovat kivirakenteiden tarjousten pyytäjiä. He tuntevat rakennusalan läpikotaisin ja voivat tehdä rakennuttajille ja kiinteistönomistajille selvityksiä kilpailevien materiaalin ominaisuuksista ja hintasuhteista. Lisäksi asiakkaina ovat esim. telakat, jotka valmistavat loistoristeilijöitä Suomessa, kalustevalmistajat, joka ostavat kalusteisiinsa kivitaset asiakkaansa toivomuksen mukaan, puusepäneliikkeet, jotka toteuttavat julkisten kohteiden kalusteisustuksia (hotellit, ravintolat, pankit) sekä muut kiviliikkeet, jotka ostavat puolivalmisteita tai valmiita tuotteita joko omaan käyttöön tai edelleen jalostettaviksi. Tulevaisuudessa yhä suurempana asiakasryhmänä nähdään yksityishenkilöt, jotka

käyttävät kiveä kotiensa rakentamisessa ja sisustamisessa.

Kilpailijat PK-yrityksiä

Kilpailijat rakennuskiviliiketoiminnassa ovat pääosin pieniä tai keskisuuria perheyriityksiä. Alalle on ollut tyypillistä, että kiven louhijat, jatkojalostajat ja asennusliikkeet ovat olleet eri yrityksiä. Suurimmilla yrityksillä on tosin ollut yhdistettynä joko louhintaa ja jalostusta tai jalostusta ja asennustoimintaa. Alan keskeisenä kilpailukeinona on ollut hinta. Viime vuosina markkinoille ovat tulleet myös kiinalaiset ja intialaiset halpatuotteet. Nämä tuotteet ovat pääosin ympäristökiviä ja vakiomittaisia rakennuslaattoja.

Kiven käyttö Pohjoismaissa vähäistä

Rakentamisessa käytetyn kiven määrän mukaan laskettu markkinoiden koko on vuositasolla arvioitu olevan alle 300 Me. Summa ei sisällä uunituotteita, hautakiviä eikä louhitun kiven arvoa. Kiven käyttö rakentamisessa muihin rakennusmateri-

3.

aaleihin verrattuna on todella pientä. Myös Etelä-Euroopan rakentamiseen verrattaessa voidaan sanoa, että kivi on lapsipuolen asemassa Pohjoismaissa. Syinä tähän ovat mm. kehittymätön teollisuus, puuttuvat tuoteratkaisut, tarjonnan vähäisyys ja kulttuuri-tekijät.

Rakennuskivituotteita ovat tyypillisimmillään suunnittelijan mittojen mukaan tehdyt cut-to-size -tuotteet, joita ovat mm. julkisivut, lattiat, ikkunapenkit ja tasolaatat. Ympäristökivet ovat paksuja tasolaattoja, massiiviportaita, reunakiviä, muureja, ym. vastaavia tuotteita. Sisustuskiviä ovat mm. keittiö- ja kalustetasot, laatat, listat, kivi-boordit ym. koristekivet. Tuotteita ovat myös puolivalmisteet kuten sahalevyt. Asennustoiminnan teknologiat hallitaan hyvin, mutta uusia ratkaisuja ei ole viime vuosina kehitetty.

Tavoitteena täyden palvelun kivitalo

Tulikiven tahtotilana rakennuskiviliiketoiminnassa on olla johtava rakennuskivien toimittaja ja täyden palvelun kivitalo.

Haluamme olla markkinaosuudella mitattuna johtava rakennuskiviprojektien toimittaja Pohjoismaissa ja sisustuskivien toimittaja Suomessa. Toiminnassa panostetaan asiakastyytyväisyyteen, pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin, kumppanuuteen ja verkottumiseen. Toiminta rakennetaan Tulikivi-brandin varaan.

Rakennuskiviliiketoiminnan strategiset tavoitteet ovat orgaaninen kasvu ja kannattavuuden selvä parantaminen. Kasvua haetaan kokonaisvaltaisesti rakennuskiven markkinoita ja arvostusta kehittämällä Pohjoismaissa ja Itämeren alueella. Kannattavuuden paraneminen perustuu pidemmälle kehitettyihin tuotteisiin sekä koko toimitus- ja palveluketjun hallintaan raaka-aineesta asennettuun lopputuotteeseen.

Palvelukonseptin kehittäminen on eräs toiminnan painopiste. Palvelukonsepti rakennuskiviprojekteissa tarkoittaa materiaalityön lisäksi teknisen palvelun ja asennustoiminnan hallitsemista siten, että suunnittelija saa riittävät tiedot ja ratkaisut suunnitteluvaiheessa ja projekti pystytään tarjoamaan valmiiksi asennettuna koko

markkina-alueella. Palvelukonsepti sisustusliiketoiminnassa tarkoittaa pitkälle tuoteistettujen ratkaisujen ja suunnittelupalvelun tarjoamista asiakkaille sekä tuotteiden ja ratkaisujen asennus- ja huoltopalvelua sekä jakelujärjestelmän rakentamista.

Luonnonkiven käytön lisäämiseen vaikutetaan aktiivisesti. Vaikuttamista voidaan tehdä monella tasolla ja rintamalla. Kivialan ja yhteiskunnan eri toimijoiden yhteistyönä perustettu Suomen Kivikeskus tuo alalle kauan kaivatut opetus- ja testauspalvelut sekä vankan pohjan tulevaisuuden kasvulle.

1. Julkitiloissa luonnonkivi on oiva materiaali, koska siinä yhdistyvät ainutlaatuisella tavalla käytännöllisyys, esteettisyys ja kestävyys. Tulikivi toimittaa ja asentaa kivet mittatilaustyönä sisustajan suunnitelmien mukaan.
2. Tulikiven kivitaset toteutetaan mittatarkasti asiakkaan toivomusten mukaisesti.
3. Tulikivi Rakennuskivet Oy:llä on vuosikymmenten kokemus sisustuskivien toimittamisesta ja asennuksesta Kvaerner Masa-Yardsin Karibianristeilijöihin, Silja Linen ja Viking Linen Itämeren aluksiin sekä muihin loistoristeilijöihin. Kuvassa Carnival Legend -loistoristeilijän Club Merlin Casinon lattia, jonka kuvioinnissa on käytetty erivärisiä graniitteja.

Sisustuskivi tekee oikean kodin

Suomessa luonnonkiveä on käytetty julkisivurakentamisessa jo pitkään, mutta kodin sisustuksessa kivenkäyttö on ollut vähäistä. Tulikivi haluaa kehittää sisustuskiviliiketoimintaa siten, että tulevaisuudessa suomalaisissa kodeissa kivi näkyisi sisustuksessa yhä enemmän.

Aidot asiat, kuten luonnonkivi, ovat ajattomia ja kestävät läpi muutovirtausten. Elinkaariajattelu ja ekologisten arvojen nousu ovat lisänneet luonnonkiven arvostusta sisustusmateriaalina. Luonnonkiven ominaisuuksia arvostetaan, mikä merkitsee arvonnousua asunnolle.

Luonnonkivi on tyylikäs, kestävä ja helpohoitoinen materiaali, jota voidaan helposti yhdistellä muiden rakennusmateriaalien kuten puun ja metallin kanssa. Yhtenäinen luonnonkiven käyttö sisustuksessa luo tyylikkään ja rauhallisen vaikutelman.

Luonnonkivi on myös asiakkaalle vaivaton ratkaisu, kun kivialan ammattilainen on mukana jo kohteen suunnitteluvaiheessa. Luonnonkiven käyttömahdollisuu-

det ovat moninaiset. Kivi sopii hyvin lattia- ja seinäpintoihin, keittiötasoihin, ikkunanpenkkeihin tai vaikkapa pilariverhouksiin. Kodin sisätilojen verhousmateriaaleiksi sopivat graniitin ja vuolukiven lisäksi myös marmorit ja kalkkikivet.

Persoonallisuutta sisustukseen

Luonnonkivipinnoilla keittiöstä voidaan tehdä entistä toimivampi ja houkuttelevampi. Pöytätaisoissa graniitti on kasvattanut suosiotaan, koska se kestää hyvin kosteutta ja kuumaa sekä toimii hyvänä ruuanlaitto- ja leivonta-alustana. Tasot on helppo pitää puhtaana. Luonnonkivitasoihin voidaan myös tehdä erilaisia reunamuotoja kuten kulmien pyöristyksiä. Myös erilaiset altaiden upotukset ja yhdistelmät massiivipuun, teräksen tai vaikkapa lasin kanssa ovat mahdollisia.

Kylpytiloihin luonnonkivi tuo ripauksen ylellisyyttä. Luonnonkiviyhdistelmillä voi toteuttaa unelmien kylpyhuoneen. Marmoreiden kauniit pintakuviot ja eri värisävyt tuovat yksilöllisyyttä lattiaan,

seiniin ja tasoihin. Näyttävyyttä saa lisää kuviolaatoilla ja tehosteraidoilla. Lattialämmitteisissä tiloissa vuolukivi on ylivoimainen materiaalivalinta lämmönvarauskykynsä ansiosta. Erityisesti vuolukivilaatat pääsevät oikeuksiinsa juuri kylpyhuoneissa, sillä vuolukivi ei ole märkänäkään liukas.

Lattioissa ja seinissä sekä kodin kalusteissa luonnonkiven kauniit pintakuviot ja eri värisävyt tuovat lisää persoonallisuutta, ja niillä saa aikaiseksi vaikuttavia tilakokonaisuuksia.

Eri pintakäsittelyillä, laattojen muodoilla ja asettelutyylillä voidaan helposti muuttaa ilmettä. Sisustuksen linjaa voidaan jatkaa käyttämällä samoja kiviä myös tulisijoissa. Vesileikkauksella voidaan työstää mitä monimuotoisempia boordeja. Luonnonkivestä valmistetut kalusteet kuten ikkunapenkit ja hyllyt tuovat myös lisää ilmettä kodin tiloihin.

Kattavaa palvelua luonnonkivialalla

Tulikivi tarjoaa asiakkailleen suomalaisittain ainutlaatuista, kokonaisvaltaista palvelua, joka sisältää tuotteiden suunnittelun, valmistuksen ja markkinoinnin lisäksi asennuksen. Kaikki kodin luonnonkivituotteet toimitetaan yhteistoimituksena avaimet käteen –periaatteella. Tulikivi on alansa johtava “täyden palvelun kivitalo”.

- 1. Pöytätasoisissa kestävä ja helppohoitoinen graniitti on nostanut suosiotaan.*
- 2. Kylpytiloissa vuolukivi on lyömätön materiaali, sillä se ei ole märkänäkään liukas.*
- 3. Luonnonkivi sisustamisessa luo tyylikkään vaikutelman. Kiveä on helppo yhdistää myös muihin materiaaleihin kuten puuhun.*
- 4. Luonnonkivipinnat ovat kestäviä ja helppohoitaisia. Graniitin ja vuolukiven lisäksi myös marmori sopii hyvin kodin sisätilojen verhousmateriaaliksi.*

1.

2.

Tuotekehityksessä vilkas vuosi

Pääpaino Tulikivi-konsernin lämmitys-laiteliiketoiminnan tuotekehityksessä oli uuden malliston sekä kevytuunimallien suunnittelussa, tuotteistamisessa ja lanseerauksessa sekä tuotekehitystoiminnan systematisoinnissa.

Uusi tekniikka pohjana tulevaisuuden tuotteille

Alkuvuodesta Tulikivi lanseerasi uuden, modernin uunimalliston. Uuneihin kehitetyn pyörretulipesän ja uuden palamistekniikan myötä savukaasupäästöt vähintäänkin puolittuivat. Nyt kehitetyn tekniikan avulla nykyisin voimassa olevat maailman tiukimmat eli Itävallan päästönormit alitetaan reilusti. Tekniikka luo perustan ratkaisulle, jolla hallitaan tulevaisuuden tiukkenevat ympäristönormit. Uuteen mallistoon kehitettiin uunimalleja, joista ulkonäkövariaatioineen saatiin yhteensä kymmeniä uusia tuotteita. Polttotekniikan lisäksi uutta malleissa on graniitin ja marmorin käyttö koriste- ja verhouksikivenä. Mallisto 2002 -tuotteissa on lisäksi moderni muotoilu, joka sallii uunin joustavan sijoittamisen joko seinän-

viereen, kulmaan tai keskilattialle. Mallistouudistuksen yhteydessä kehitettiin uusi, muotoilultaan kevyt luukkumalli, jossa lasipinta-ala on maksimoitu.

Uuteen tekniikkaan liittyen on haettu useita patenteja ja mallisuoja. Kehitetyn malliston myötä uusien tuotteiden osuus liikevaihdosta on kasvanut nopeasti. Uudet tuotteet on testattu Euronormin EN 13240 mukaan.

Uudet tyyppihyväksytyt hormiratkaisut

Mallisto 2002 myötä uudistettiin myös tulisijamyyntiä täydentävät, vuolukiviverhotut hormiratkaisut tyyppihyväksyntöineen. Hormien myötä Tulikivi voi tarjota asiakasta paremmin palvelevan, tyylikkään ja turvallisen kokonaisratkaisun.

Linea Alternativa –kevyempi takkavaihtoehto

Syksyllä 2002 Tulikivi lanseerasi kaksi kevytuunia. Linea Alternativa -tuotteet ovat varaavia kamiinoita, ja ne laajentavat Tulikiven markkina-alueita kamiinatyyppi-

siin tuotteisiin. Tuotteille on ominaista nopea lämmöntuotto. Lisäksi tulisija varaa lämpöä massaansa, jonka se sitten luovuttaa tulen sammuttua 4-6 tunnin aikana. Linea Alternativa –malliston kehitystyö tehtiin yhdessä muotoilija Ristomatti Ratian kanssa, joka suunnitteli tuotteelle kevyen ja modernin ulkoasun. Kevytuunimalleihin on kehitetty erilaisia kiven pintatyöstötekniikoita, joilla kiveen saadaan luotua elävä pinta. Lisäksi kevytuunien asennus on perinteisiin uuneihin verrattuna nopeampaa ja vaivattomampaa. Tulipesän kevytuuneissa on käytetty valmista, helppokäyttöistä kamiinasydäntä, jossa palaminen tapahtuu puhtaasti ja palamistapahtumaa voidaan hallita tehokkaasti. Nykytrendien mukaisesti Linea Alternativa -malleissa on suuri ja korkea lasiluukku.

Osallistuminen kansalliseen ja kansainväliseen kehitysohjelmaan

Tulikivi Oyj on ollut aktiivisesti mukana niin kansallisessa kuin kansainvälisessäkin tutkimus- ja kehitystyössä. Tulikivi on osallistunut CEN:in tulisijojen testaukseen liit-

3.

tyvien euronormien kehitystyöhön ja ollut mm. kehittämässä varaavien tulisijojen eurooppalaista testinormia.

Tulikivi on osallistunut myös VTT:n rakennustekniikan vetämään COMBI-projektiin, joka on kansallinen kehityshanke rakennusten tulisijojen ja lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmien yhteiskäytön kehittämiseksi.

Vuonna 2002 Tulikivi liittyi mukaan Kuopion Yliopiston vetämään tutkimushankkeeseen, jossa tutkitaan puunpolton pienhiukkaspäästöjä.

Vuoden 2003 painopistealueet

Vuoden 2003 aikana Tulikivi jatkaa uuden polttotekniikan soveltamista markkinoilla olevaan mallistoon. Mallistoa uusitaan niin, että se täyttää markkinoiden asiakastarpeet entistä paremmin, mutta on silti kustannustehokkaasti valmistettavissa. Kehitystyössä keskitytään tulisijojen lämpöteknisten ominaisuuksien ja materiaalikäytön parantamiseen. Sisäisiä toimintoja kehitetään standardisoimalla suunnittelua ja

kehittämällä henkilöstön osaamista ydinosaamisalueilla.

Tuotekehitys rakennuskivi-liiketoiminnassa

Rakennuskiviliiketoiminnassa on vuoden 2002 aikana kehitetty yhteistyössä Taide-teollisen korkeakoulun kanssa uusi luonnonkivi-koristemuulikonsepti, jossa eri kiviä ja materiaaleja yhdistelemällä luodaan raikkaita, uudenlaisia kokonaisuuksia keittiöön ja kylpyhuoneeseen tasojen ja taustalaatoitusten avulla. Lisäksi tuotteistettiin myös vuolukivinen lohkopintainen muurikivi.

1. Tuotekehityspäällikkö Pekka Horttanainen testaamassa uuden kevytuunin lämmöntuottoa.
2. Uuden palamistekniikan avulla uunien savukaasupäästöt vähintäänkin puolittuvat.
3. Tulikiven uudet Linea Alternativa –kevytuunit sopivat parhaiten lisälämmönlähteeksi. Uunin sydämenä on tehdasvalmisteinen puh- taasti polttava tulipesä. Uunin vaippa on valmistettu ainutlaatuisesta vuolukivestä, josta uunin lämmityksen yhteydessä varau- tunut lämpö siirtyy hitaasti huonetilaan.

Hallituksen toimintakertomus

Kotimaassa Tulikiven tuotteiden kysynnän kannalta merkittävää oli, että vuonna 2002 asuinrakentaminen ja korjausrakentaminen kasvoivat, mutta liike- ja toimistorakentaminen supistuivat. Päävientimarkkina-alueella Saksassa asuinrakennuslupien määrän lasku jatkui myös vuonna 2002. Valmistuneiden asuinrakennusten määrä on pudonnut neljän vuoden takaisesta tasosta yli 40 prosenttia, mikä on heijastunut suoraan kysyntään ja kiristyvään kilpailuun. Supistuneen kokonaiskysynnän aiheuttamaan menekin vaikeutumiseen vastattiin sopeuttamalla tuotantoa ja tehostamalla operatiivisia toimintoja. Konsernin hyvä taloudellinen asema mahdollisti kilpailukykyä ylläpitävien ja parantavien hankkeiden toteuttamisen suunnitellulla tavalla. Tulos jäi asetetusta tavoitteesta, mutta säilyi silti tyydyttävänä.

Liikevaihto

Konsernin liikevaihto oli 52,5 miljoonaa euroa (58,7 miljoonaa euroa vuonna 2001). Liikevaihdon lasku johtui pääasiassa Saksan viennin ja rakennuskiviliiketoiminnan supistumisesta.

Lämmityslaitteiden kysyntä vilkastui vuoden viimeisellä neljänneksellä, mutta vuositasolla se oli hiljaisempaa kuin edellisenä vuonna. Lämmityslaiteliiketoiminnan liikevaihto oli 42,3 (46,9) miljoonaa euroa. Kasvualueita olivat Ranska, USA, Venäjä ja Viro. Kamiinanverhouskivien liikevaihto kasvoi edelliseen tilikauteen verrattuna. Rakennuskiviliiketoiminnan liikevaihto oli 10,2 (11,8) miljoonaa euroa.

Viennin osuus koko liikevaihdosta oli

26,3 (31,9) miljoonaa euroa eli 50,1 (54,3) prosenttia. Merkittävimmät vientimaat olivat Saksa, Ruotsi ja Tanska. Kotimaan liikevaihto oli 26,2 (26,8) miljoonaa euroa.

Tulos

Konsernin tulos ennen satunnaisia eriä oli 3,3 (6,5) miljoonaa euroa. Lämmityslaiteliiketoiminnan tulos oli 3,4 (6,3) miljoonaa euroa. Rakennuskiviliiketoiminnan tulos oli -0,1 (0,2) miljoonaa euroa.

Konsernin sijoitetun pääoman tuotto oli 10,9 (22,6) prosenttia. Osakekohtainen tulos oli 1,35 (2,56) euroa.

Kassavirta ja rahoitus

Konsernin rahoitusasema säilyi hyvänä. Liiketoiminnan kassavirta ennen investointeja oli 5,3 (6,5) miljoonaa euroa. Käyttöomaisuusinvestointien tulorahoitusosuus oli 1,5 (1,0). Current ratio oli 2,3 (1,6). Omavaraisuusaste oli 61,5 (63,5) prosenttia, ja nettovelkojen suhde omaan pääomaan eli gearing oli 3,9 (2,5) prosenttia. Osakekohtainen oma pääoma oli 14,25 (14,75) euroa.

Investoinnit ja kehitystoiminta

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 3,9 (6,4) miljoonaa euroa. Kehitystoiminnan pääpaino oli uuden tuotemalliston ja kevyt-uunimallien suunnittelussa. Konsernin kehityskulut olivat 1,3 (1,4) miljoonaa euroa. Merkittävimmät investoinnit olivat tuotannon koneinvestointeja, kivivarojen tutkimusinvestointeja ja louhosten avausinvestointeja.

Omien osakkeiden hankinta ja luovutus

Tulikivi Oyj hankki Helsingin Pörssistä yhtiökokouksen hallitukselle antaman valtuutuksen nojalla vuonna 2002 yhteensä 10 028 kappaletta omia A-osakkeita. Kauppojen kokonaisarvo oli 0,2 miljoonaa euroa.

Tulikivi Oyj luovutti edellä mainitut osakkeet sekä 21 553 kappaletta vuonna 2000 hankittuja omia A-osakkeita eli yhteensä 31 581 osaketta vuonna 2000 toteutetun liiketoimintakaupan kauppahinnan osasuorituksena. Luovutusshetken mukainen arvo oli 0,6 miljoonaa euroa. Luovutettujen osakkeiden yhteenlaskettu nimellisarvo oli 0,1 miljoonaa euroa. Niiden suhteellinen osuus yhtiön osakepääomasta oli 1,7 prosenttia ja osuus kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä 0,5 prosenttia. Luovutuksen jälkeen yhtiön hallussa ei ole enää omia osakkeita.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 578 (558) henkilöä ja tilikauden päättyessä 562 (614) henkilöä. Näistä lämmityslaiteliiketoiminnan palveluksessa oli 467 (507) henkilöä ja rakennuskiviliiketoiminnan palveluksessa 95 (107) henkilöä.

Hallitus, toimitusjohtaja ja tilintarkastajat

Tulikivi Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 4. huhtikuuta 2002 valittiin hallituksen jäseniksi piispa Ambrosius, Juhani Erma, Eero Makkonen, Aimo Paukkonen, Heikki

Vauhkonen, Reijo Vauhkonen ja Matti Virtaala. Hallitus valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Reijo Vauhkonen ja varapuheenjohtajaksi Matti Virtaalan. Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja on Juha Sivonen.

Varsinainen tilintarkastaja on KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy.

Muutokset konserni-rakenteessa vuonna 2003

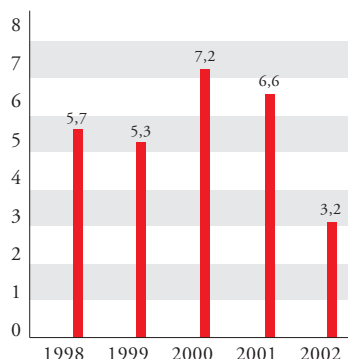
Tulikivi-konsernin lämmityslaiteliiketoimintaa harjoittavat tytäryhtiöt Mittakivi Oy, Kiantastone Oy ja Tulipuu Oy fuusioitiin emoyhtiö Tulikivi Oyj:öön siten, että fuusio astui voimaan 2.1.2003.

Tulikivi Oyj:n hallitus on kokouksessaan 5. helmikuuta 2003 tehnyt päätöksen, että rakennuskiviliiketoimintaa harjoittava tytäryhtiö Tulikivi Rakennuskivet Oy fuusioidaan tytäryhtiöfuusiolla emoyhtiö Tulikivi Oyj:öön. Fuusion tavoitteena on saada lämmityslaiteliiketoiminnasta ja rakennuskiviliiketoiminnasta enemmän synergiahyötyä ja parantaa asiakaspalvelua.

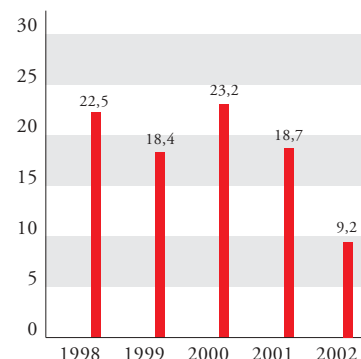
Tulevaisuuden näkymät

Lämmityslaiteliiketoiminnan kotimaan kysynnän oletamme kasvavan. Euroopan vientimarkkinoilla kysyntätilanne on edelleen epävakaa. Rakennuskiviliiketoiminnan kysynnän oletamme pysyvän vakaana.

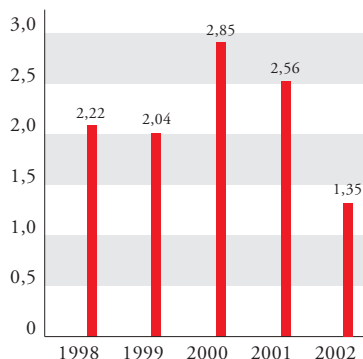
LIKEVOITTO, ME

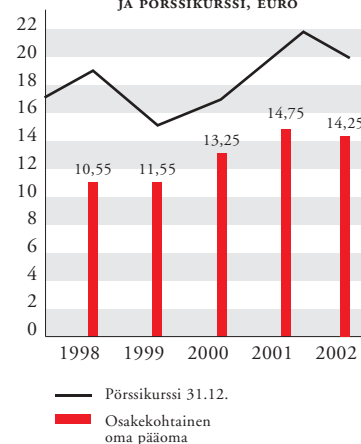
OMAN PÄÄOMAN TUOTTO, %

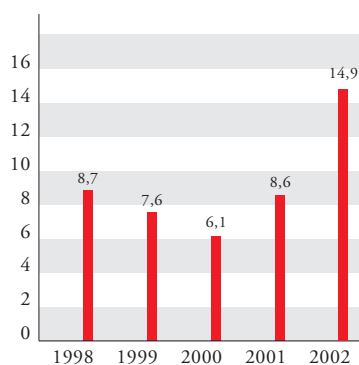
OSAKEKOHTAINEN TULOS, EURO

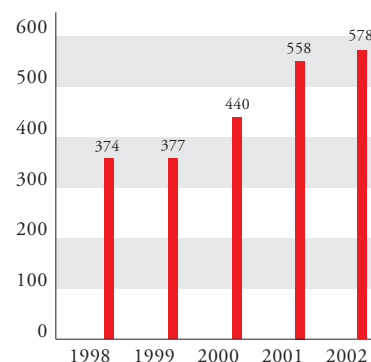
OSAKEKOHTAINEN OMA PÄÄOMA JA PÖRSSIKURSSI, EURO

HINTA/VOITTO-SUHDE (P/E)

HENKILÖSTÖ

Tuloslaskelma 1.1.–31.12.

1 000 euro	Liite	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
		2002	2001	2002	2001
LIKEVAIHTO	1.1.	52 462	58 690	37 325	41 748
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) / vähennys (-)		448	377	247	351
Valmistus omaan käyttöön		674	1 179	365	630
Liiketoiminnan muut tuotot	1.2.	584	356	3 170	2 709
Materiaalit ja palvelut	1.3.	15 348	17 864	21 048	21 898
Henkilöstökulut	1.4.	19 491	19 850	8 499	9 495
Poistot ja arvonalentumiset	1.5.	4 294	3 902	2 381	2 301
Liiketoiminnan muut kulut		11 875	12 411	8 010	8 572
LIKEVOITTO		3 160	6 575	1 169	3 172
Rahoitustuotot ja -kulut	1.6.	133	-107	1 574	1 023
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		3 293	6 468	2 743	4 195
Satunnaiset erät	1.7.			409	
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		3 293	6 468	3 152	4 195
Tilinpäätössiirrot	1.8.			-57	12
Tuloverot	1.9.	-1 043	-1 892	-974	-1 314
TILIKAUDEN VOITTO		2 250	4 576	2 121	2 893

Tase 31.12.

1 000 euro	Liite	KONSERNI		EMOYHTIÖ		
		2002	2001	2002	2001	
VASTAAVAA						
Pysyvät vastaavat						
	Aineettomat hyödykkeet	2.1.	2 994	3 187	1 921	2 273
	Konserniliikearvo	2.1.	1 108	1 467		
	Aineelliset hyödykkeet	2.2.	17 054	17 729	8 223	8 344
	Sijoitukset					
	Osuudet saman konsernin yrityksissä	2.3.			3 923	3 929
	Omat osakkeet			361		361
	Muut sijoitukset	2.4.	47	76	43	72
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ			21 203	22 820	14 110	14 979
Vaihtuvat vastaavat						
	Vaihto-omaisuus	2.5.	6 304	5 726	2 700	2 392
	Pitkäaikaiset saamiset	2.6.			3 091	3 952
	Lyhytaikaiset saamiset	2.7.	8 388	10 014	5 219	5 151
	Rahat ja pankkisaamiset		7 229	5 148	5 459	3 492
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ			21 921	20 888	16 469	14 987
VASTAAVAA YHTEENSÄ			43 124	43 708	30 579	29 966
VASTATTAVAA						
Oma pääoma						
	Osakepääoma	2.8.	6 192	6 192	6 192	6 192
	Ylikurssirahasto	2.8.	5 351	5 319	5 351	5 319
	Arvonkorotusrahasto	2.8.		38		38
	Omien osakkeiden rahasto	2.8.		361		361
	Edellisten tilikausien voitto	2.8.	12 169	10 419	5 631	5 512
	Tilikauden voitto	2.8.	2 250	4 576	2 121	2 893
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ			25 962	26 905	19 295	20 315
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ					263	205
PAKOLLISET VARAUKSET			2.10.	8		
Vieras pääoma						
	Laskennallinen verovelka	2.11.	880	1 088		
	Pitkäaikainen vieras pääoma	2.12.	6 571	2 789	5 497	2 493
	Lyhytaikainen vieras pääoma	2.13.	9 703	12 918	5 524	6 953
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ			17 154	16 795	11 021	9 446
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			43 124	43 708	30 579	29 966

Rahoituslaskelma 1.1.–31.12.

1 000 euro	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2002	2001	2002	2001
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Voitto ennen satunnaisia eriä	3 293	6 468	2 743	4 194
Oikaisut:				
Suunnitelman mukaiset poistot	4 294	3 902	2 381	2 301
Rahoitustuotot ja -kulut	35	107	-1 574	-1 023
Muut oikaisut	-223	-3	-6	-12
RAHAVIRTA ENNEN KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOSTA	7 399	10 474	3 544	5 460
Käyttöpääoman muutos:				
Lyhytaikaisten korottomien liikeseamisten lisäys (-) / vähennys (+)	1 588	-2 818	-61	-361
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	-577	214	-308	-355
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-1 855	802	-642	-285
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA ENNEN RAHOITUSERIÄ JA VEROJA	6 555	8 672	2 533	4 459
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-536	-213	-485	-137
Saadut osingot liiketoiminnasta	10	24	940	663
Saadut korot liiketoiminnasta	202	154	216	143
Maksetut välittömät verot	-981	-2 095	-577	-1 186
RAHAVIRTA ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	5 250	6 542	2 627	3 942
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta, netto			409	
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA (A)	5 250	6 542	3 036	3 942
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin, brutto	-4 235	-4 472	-3 027	-2 115
Investointeihin saadut avustukset	66		66	-19
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	79	35	15	25
Myönnettyt lainat				-441
Investoinnit muihin sijoituksiin	-37	-987	-37	-1 054
Lainasaamisten takaisinmaksut	8	1	835	
Luovutustulot muista sijoituksista	225		225	
Saadut korot investoinneista			255	37
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA (B)	-3 894	-5 423	-1 668	-3 567
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Maksullinen osakeanti		295		295
Omien osakkeiden hankkiminen	-189		-189	
Pitkäaikaisten lainojen nostot	7 785	2 523	6 785	2 523
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-4 199	-952	-3 325	-636
Maksetut osingot	-2 672	-1 993	-2 672	-1 982
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA (C)	725	-127	599	200
RAHAVAROJEN MUUTOS (A+B+C) LISÄYS (+) / VÄHENNYS (-)	2 081	992	1 967	575
Rahavarat tilikauden alussa	5 148	4 156	3 492	2 927
Liiketoimintasiirrossa luovutettu				10
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	7 229	5 148	5 459	3 492

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaan.

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä saaduilla investointiavustuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla. Käyttöomaisuuden arvoon sisältyy rakennusten arvonorotus. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

	Poistoaika
Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta
Konserniliikearvo	5 vuotta
Rakennukset	25–30 vuotta
Rakennelmat	5 vuotta
Prosessikoneet	3–10 vuotta
ATK-laitteet	3–5 vuotta

Kaluston hankintameno poistetaan EVL:n enimmäispoistoin hankintajakohdasta laskien. Louhinnan maa-alueista tehdään kiven käyttöön perustuva substanssipoisto.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on esitetty fifo-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen myyntihinnan määräisenä. Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty muuttuvien menojen lisäksi niiden osuus hankinnan ja valmistuksen kiinteistä menoista.

Tuloutusperiaate

Liikevaihtoa laskettaessa on myynnistä vähennetty myönnetty alennukset, välilliset verot sekä myyntisaamisten kurssierot. Suoritteiden myynti on tuloutettu niiden luovutuksen yhteydessä, lukuun ottamatta rakennuskiviliiketoiminnan pitkän valmistusajan vaativia suoritteita. Näistä pitkäaikaishankkeista syntyvä tulo on kirjattu tuotoksi valmistusasteen perusteella. Pitkän valmistusajan vaativiksi suoritteiksi on katsottu hankkeet, joiden kokonaisliikevaihto ylittää 84 tuhatta euroa. Pitkäaikaishankkeiden valmistusaste on määritetty hankkeen toteutuneiden menojen suhteessa hankkeen arvioituihin kokonaismenoihin.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Eläkemenojen jaksotus

Yhtiön henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Ulkomailla olevan henkilöstön eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisen käytännön mukaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Suomen verolainsäädännön mukaan verotukselliset tilinpäätössiirrot, kuten poistoero, hyväksytään verotuksessa vähennyskelpoiseksi vain, jos ne on kirjattu myös kirjanpitoon. Poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä esitetään konsernitilinpäätöksessä omassa pääomassa.

Verot

Veroihin sisältyvät konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat verot sekä laskennallisen verovelan muutos. Laskennallinen verovelka on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa. Taseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan.

Osingot

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei tilinpäätöksessä ole tehty kirjausta, vaan osingot otetaan huomioon vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräiset tase-erät on arvostettu Euroopan Keskuspankin ilmoittamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tulikivi-konsernin emoyhtiö on Tulikivi Oyj, jonka kotipaikka on Juuka. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki konserniyritykset. Konserniyritysten keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintameno menetelmällä. Hankintamenoista syntyy eliminointiero siltä osin, kun hankintameno ylittää tytäryhtiön hankintahetken oman pääoman. Eliminointiero eli konserniliikearvo poistetaan suunnitelman mukaan viidessä vuodessa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu. Ulkomaisten konserniyritysten taseet on muutettu euroiksi käyttäen Euroopan Keskuspankin ilmoittamia tilinpäätöspäivän keskikursseja ja tuloslaskelmat käyttäen vuoden keskikursseja. Muuntamisessa syntyneet samoin kuin omien pääomien muuntoerot on esitetty erässä edellisten tilikausien voitto.

1 000 euro	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2002	2001	2002	2001
Tuloslaskelman liitetiedot				
1.1. LIKEVAIHTO				
1.1.1. LIKEVAIHTO LIKETOIMINTA-ALUEITTAIN				
Lämmityslaiteliiketoiminta	42 293	46 924	37 005	40 243
Rakennuskiviliiketoiminta	10 169	11 766	320	1 505
LIKEVAIHTO LIKETOIMINTA-ALUEITTAIN YHTEENSÄ	52 462	58 690	37 325	41 748
1.1.2. LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN				
Suomi	26 196	26 848	13 641	14 674
Muu Eurooppa	24 628	30 267	22 803	26 211
USA	1 638	1 575	881	863
LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN YHTEENSÄ	52 462	58 690	37 325	41 748
Konsernin liikevaihtoon sisältyy pitkäaikaishankkeiden valmistusasteen mukaisesti tuloutettua liikevaihtoa 3,3 (3,6) miljoonaa euroa, josta asiakkaille luovuttamatta olevien hankkeiden määrä on 1,0 (1,4) miljoonaa euroa. Näistä hankkeista on tuotoksi kirjaamatta 0,2 (0,4) miljoonaa euroa.				
1.2. LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT				
Vuokratuotot	55	50	17	25
Veloitukset konsernin sisäisistä palveluista			2 735	2 486
Julkisen vallan avustukset	129	133	129	129
Muut	400	173	289	69
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT YHTEENSÄ	584	356	3 170	2 709
1.3. MATERIAALIT JA PALVELUT				
Aineet ja tarvikkeet (tavarat)				
Ostot tilikauden aikana	9 347	10 296	17 203	17 831
Liiketoimintasiirrossa siirtynyt varasto		1 314		726
Taseen mukainen varaston muutos	-129	-721	-61	-730
Varaston muutos yhteensä	-129	593	-61	-4
Ulkopuolisilta ostetut palvelut	6 130	6 975	3 906	4 071
MATERIAALIT JA PALVELUT YHTEENSÄ	15 348	17 864	21 048	21 898
1.4. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖKUNNAN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN				
1.4.1. HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja palkkiot	15 578	15 714	6 826	7 513
Eläkekulut	2 575	2 619	1 103	1 295
Muut henkilösivukulut	1 338	1 517	570	687
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	19 491	19 850	8 499	9 495
1.4.2. JOHDON PALKAT JA PALKKIOT				

Hallituksen jäsenille maksettiin palkkioita konsernissa yhteensä 118 752 euroa (69 069 euroa v. 2001). Toimitusjohtajille maksettiin palkkoja ja palkkioita konsernissa yhteensä 280 628 (320 972) euroa. Hallituksen jäsenten vuosipalkkioista rahana maksettava määrä on suoritettu Tulikivi Oyj:n A-osakkeina, jotka on ostettu Helsingin Pörsissä.

1 000 euro	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2002	2001	2002	2001
1.4.3. HENKILÖKUNNAN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN TILIKAUDEN AIKANA				
Toimihenkilöitä	114	117	72	77
Työntekijöitä	464	441	179	194
HENKILÖKUNNAN LUKUMÄÄRÄ YHTEENSÄ	578	558	251	271
1.5. SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT				
Aineettomat oikeudet	33	31	33	30
Muut pitkävaikutteiset menot	1 194	1 117	1 020	1 000
Rakennukset ja rakennelmat	447	408	230	228
Koneet ja kalusto	2 242	2 023	1 085	1 038
Muut aineelliset hyödykkeet	17	17	5	5
Substanssipoisto maa-alueista	8		8	
Konserniliikearvon poisto	353	306		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT YHTEENSÄ	4 294	3 902	2 381	2 301
1.6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Osinkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä			1 310	900
Muilta	219	35	219	35
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista				
Saman konsernin yrityksiltä			221	153
Korkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä			43	18
Muilta	162	124	136	107
Korkokulut	-338	-244	-285	-178
Kurs sierot	121	1	-51	1
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-31	-23	-19	-13
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	133	-107	1 574	1 023
1.7. SATUNNAISET ERÄT				
Satunnaiset kulut				
Konserniavustus			180	
Satunnaiset tuotot				
Aiemmin kuluksi kirjatus saamisen suoritus saman konsernin yritykseltä			589	
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ			409	
1.8. TILINPÄÄTÖSSIIRROT				
Poistoeron muutos			-57	12
1.9. TULOVEROT				
Tuloverot satunnaisista eristä			119	
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	1 106	1 827	855	1 314
Laskennallisen verovelan muutos	-63	65		
TULOVEROT YHTEENSÄ	1 043	1 892	974	1 314

1 000 euro	KONSERNI 2002	EMOYHTIÖ 2002
Taseen liitetiedot		
2.1. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
2.1.1. AINEETTOMAT OIKEUDET		
Hankintameno 1.1.	421	410
Lisäykset	46	45
Hankintameno 31.12.	<u>467</u>	<u>455</u>
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	299	292
Tilikauden poisto	34	33
Kertyneet poistot 31.12.	<u>333</u>	<u>325</u>
AINEETTOMIEN OIKEUKSIEN KIRJANPITOARVO 31.12.	134	130
2.1.2. KONSERNILIKEARVO		
Hankintameno 1.1.	1 773	
Vähennykset	6	
Hankintameno 31.12.	<u>1 767</u>	
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	306	
Tilikauden poisto	<u>353</u>	
Kertyneet poistot 31.12.	<u>659</u>	
KONSERNILIKEARVON KIRJANPITOARVO 31.12.	1 108	
2.1.3. MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT		
Hankintameno 1.1.	8 588	7 185
Lisäykset	989	656
Hankintameno 31.12.	<u>9 577</u>	<u>7 841</u>
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	5 523	5 030
Tilikauden poisto	<u>1 194</u>	<u>1 020</u>
Kertyneet poistot 31.12.	<u>6 717</u>	<u>6 050</u>
MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN KIRJANPITOARVO 31.12.	2 860	1 791
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	4 102	1 921
Muiden pitkävaikutteisten menojen kirjanpitoarvoon sisältyy 2,2 miljoonaa euroa vuolukivilouhosten ja koelouhosten avaamisesta aiheutuneita menoja. Erään sisältyy myös teiden rakentamisesta ja pihojen asfaltoinnista aiheutuneita menoja.		
2.2. AINEELLISET HYÖDYKKEET		
2.2.1. MAA-ALUEET		
Hankintameno 1.1.	1 101	774
Lisäykset	31	31
Kertyneet substanssipoistot	76	76
MAA-ALUEIDEN KIRJANPITOARVO 31.12.	1 056	729

1 000 euro	KONSERNI	EMOYHTIÖ
	2002	2002
2.2.2. RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT		
Hankintameno 1.1.	11 461	6 358
Lisäykset	370	126
Hankintameno 31.12.	11 831	6 484
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	4 625	2 841
Tilikauden poisto	447	230
Kertyneet poistot 31.12.	5 072	3 071
Rakennusten arvonorotus 1.1.	933	933
Rakennusten arvonorotus 31.12.	433	433
RAKENNUSTEN JA RAKENNELMIEN KIRJANPITOARVO 31.12.	7 192	3 846
2.2.3. KONEET JA KALUSTO		
Hankintameno 1.1.	27 396	17 370
Lisäykset	2 232	1 560
Vähennykset	122	50
Hankintameno 31.12.	29 506	18 880
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	18 623	14 226
Vähennysten kertyneet poistot	70	40
Tilikauden poisto	2 242	1 085
Kertyneet poistot 31.12.	20 795	15 271
KONEIDEN JA KALUSTON KIRJANPITOARVO 31.12.	8 711	3 609
2.2.4. MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Hankintameno 1.1.	189	75
Lisäykset	1	
Hankintameno 31.12.	190	75
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	93	31
Tilikauden poisto	17	5
Kertyneet poistot 31.12.	110	36
MUIDEN AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN KIRJANPITOARVO 31.12.	80	39
2.2.5. ENNAKKOMAKSUT	15	
AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	17 054	8 223
Koneiden ja laitteiden osuus kirjanpitoarvosta	8 057	3 119

1 000 euro	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2002	2001	2002	2001
2.8. OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma 1.1.	6 192	6 109	6 192	6 109
Uusmerkintä		83		83
Osakepääoma 31.12.	6 192	6 192	6 192	6 192
Ylikurssirahasto 1.1.	5 319	5 105	5 319	5 105
Emissiovoitto		211		211
Omien osakkeiden myyntivoitto	32	3	32	3
Ylikurssirahasto 31.12.	5 351	5 319	5 351	5 319
Arvonkorotusrahasto 1.1.	38	38	38	38
Arvonkorotuksen purku	-38		-38	
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0	38	0	38
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	361	1 059	361	1 059
Omien osakkeiden ostot (+) / luovutukset (-), netto	-361	-698	-361	-698
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	0	361	0	361
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	14 995	11 711	8 405	6 798
Osingonjako	-2 674	-1 995	-2 674	-1 984
Omien osakkeiden rahastoon (-) / rahastosta (+)	361	698	361	698
Muuntoeron muutos	-203	5		
Arvonkorotuksen purku	-316		-461	
Muut	6			
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	12 169	10 419	5 631	5 512
Tilikauden voitto	2 250	4 576	2 121	2 893
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	25 962	26 905	19 295	20 315
2.9. LASKELMA VOITONJAKOKELPOISISTA VAROISTA 31.12.				
Voitto edellisiltä tilikausilta	12 169	10 419	5 631	5 512
Tilikauden voitto	2 250	4 576	2 121	2 893
Muuntoero	23	-180		
Tilinpäätössiirroista omaan pääomaan merkitty osuus	-1 813	-1 745		
VOITONJAKOKELPOISET VARAT YHTEENSÄ	12 629	13 070	7 752	8 405

1 000 euro	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2002	2001	2002	2001
2.10. PAKOLLISET VARAUKSET Tytäryhtiön takuuvaraus	8	8		
2.11. LASKENNALLISET VEROVELAT Tilinpäätössiirroista Arvonkorotuksia vastaavista eristä	751 129	814 274		
LASKENNALLISET VEROVELAT YHTEENSÄ	880	1 088		
2.12. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA Lainat rahoituslaitoksilta Eläkelainat Ostovelat Muut velat Siirtovelat	5 777 630 2 162	1 308 37 1 355 89	4 705 630 162	1 049 89
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	6 571	2 789	5 497	2 493
2.12.1. VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN 5 VUODEN KULUTTUA Lainat rahoituslaitoksilta	167	40		
2.13. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille Ostovelat			321	552
Velat muille Lainat rahoituslaitoksilta Eläkelainat Saadut ennakot Ostovelat Muut velat Siirtovelat Palkat ja henkilösivukulut Alennukset ja markkinointikulut Ulkopuoliset palvelut Muut siirtovelat	1 645 180 944 996 593 3 175 900 658 612	3 318 1 525 1 548 1 357 3 176 1 046 700 248	1 300 180 577 223 1 560 740 457 166	2 307 5 920 318 1 414 866 471 100
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	9 703	12 918	5 524	6 953

1 000 euro	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2002	2001	2002	2001
Muut liitetiedot				
2.14. ANNETUT VAKUUKSET, VASTUUSITOUKSET JA MUUT VASTUUT				
VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ON ANNETTU KIINNITYKSIÄ				
Rahalaitoslainat	5 292	2 929	4 956	1 752
Annetut kiinteistökiinnitykset	4 492	2 303	4 105	907
Annetut yritysikiinnitykset	2 213	2 997	2 129	2 207
Muut pitkäaikaiset velat		1 153		1 153
Annetut kiinteistökiinnitykset		1 177		1 177
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	6 705	6 477	6 234	4 291
VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ON ANNETTU OSAKKEITA				
Rahalaitoslainat	81	91		
Vakuudeksi on annettu AWL-Marmori Oy:n osakekanta, jonka kirjanpitoarvo on 8 tuhatta euroa.				
OSAMAKSUVELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ON ANNETTU KAUPAN KOHDE	18	41		
MUUT OMAT SITOUKSET, JOISTA ANNETTU VAKUUKSIA				
Tililuottolimiitti	84			
Remburssilimiitti	24			
Työ- ja takuuajaiset takaukset	505			
Annetut vakuudet				
Annetut yritysikiinnitykset	916	505		
Annetut kiinteistökiinnitykset	151	284	117	17
Annetut pantit	47	46	8	8
Muut omista sitoumuksista annetut vakuudet yhteensä	1 114	835	125	25
SAMAAN KONSERNIIN KUULUVIEN YRITYSTEN PUOLESTA ANNETUT VAKUUKSET				
Kiinnitetty panttivelkakirjat				1 074
LEASINGSOPIMUKSISTA MAKSETTAVAT MÄÄRÄT				
Tilikaudella 2003 maksettavat	13	6		1
Myöhemmin maksettavat	44	9		
Yhteensä	57	15		1

Leasingsopimukset ovat kolmen-kuuden vuoden leasingsopimuksia, joihin ei liity lunastusehtoja.

YMPÄRISTÖVASTUUT

Kaivoslain ja ympäristölainsäädännön perusteella Tulikivi Oyj:llä on maisemointivelvoitteita, jotka on täytettävä louhosta aikanaan lopetettaessa. Koska velvoitteiden määrä ei ole luotettavasti arvioitavissa, ei niitä ole sisällytetty tilinpäätökseen.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Taseen ulkopuolisten johdannaissopimusten merkitys on vähäinen.

Tuloskehityksen avainlukuja 1998–2002

1 000 euro	1998	1999	2000	2001	2002
TULOSLASKELMA					
Liikevaihto	36 482	38 779	46 929	58 690	52 462
Muutos- %	11,5	6,3	21,0	25,1	-10,6
Liikevoitto	5 740	5 270	7 209	6 575	3 160
% liikevaihdosta	15,7	13,6	15,4	11,2	6,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-83	-102	-110	-107	133
Tulos ennen satunnaisia eriä	5 657	5 169	7 099	6 468	3 293
% liikevaihdosta	15,5	13,3	15,1	11,0	6,3
Tulos ennen veroja	5 657	5 084	7 102	6 468	3 293
% liikevaihdosta	15,5	13,1	15,1	11,0	6,3
Verot	1 715	1 558	2 058	1 892	1 043
Tilikauden tulos	3 942	3 526	5 044	4 576	2 250
TASE					
Vastaavaa					
Pysyvät vastaavat	17 338	19 100	20 858	22 820	21 203
Vaihto-omaisuus	3 020	2 952	4 632	5 726	6 304
Muut vaihtuvat vastaavat	6 546	11 092	10 443	15 162	15 617
Vastattavaa					
Oma pääoma	18 705	20 474	24 023	26 905	25 962
Pakolliset varaukset				8	8
Korollinen vieras pääoma	2 416	5 522	3 959	5 818	8 251
Koroton vieras pääoma	5 783	7 148	7 951	10 977	8 903
Taseen summa	26 904	33 144	35 933	43 708	43 124

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut 1998–2002

	1998	1999	2000	2001	2002
Oman pääoman tuotto, % ¹⁾	22,5	18,4	23,2	18,7	9,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	28,1	22,6	27,7	22,6	10,9
Nettovelkaantumisasaste, %	-0,1	0,7	-0,9	2,5	3,9
Omavaraisuusaste, %	69,5	61,8	65,8	63,5	61,5
Current ratio	1,6	2,0	2,0	1,6	2,3
Bruttoinvestoinnit, 1 000 euro	4 842	5 667	4 037	6 360	3 923
Investoinnit/liikevaihto, %	13,3	14,6	8,6	10,8	7,5
Investointien tulo-rahoitusosuus	1,5	1,3	1,9	1,0	1,5
Tutkimus- ja kehitysmenot, 1 000 euro	994	1 033	1 069	1 407	1 310
Tutkimus- ja kehitysmenot/liikevaihto, %	2,7	2,7	2,3	2,4	2,5
Henkilöstö keskimäärin	374	377	440	558	578
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT					
Osakekohtainen tulos, euro ¹⁾	2,22	2,04	2,85	2,56	1,35
Osakekohtainen oma pääoma, euro	10,55	11,55	13,25	14,75	14,25
Nimellisosinko/osake, euro					
A-osake	0,87	1,01	1,13	1,50	1,05 ²⁾
K-osake	0,84	0,98	1,09	1,45	1,00 ²⁾
Osinko tuloksesta, %	38,9	49,1	39,2	58,1	77,0
Efektiivinen osinkotuotto, %					
A-sarja	4,5	6,5	6,5	6,8	5,3
Hinta/voitto-suhde (P/E)	8,7	7,6	6,1	8,6	14,9
A-osakkeen osakeantioikaistu kurssi, euro					
- keski kurssi	19,17	15,10	15,99	17,51	20,71
- alin kurssi	13,81	12,05	13,20	15,00	17,00
- ylin kurssi	24,39	20,50	17,99	21,99	23,50
- päätöskurssi	19,32	15,50	17,45	21,99	20,00
Osakekannan markkina-arvo, 1 000 euro (olettaen K-osakkeen markkina-arvoksi saman kuin A-osakkeella), koko osakekanta	34 249	27 470	31 353	40 050	36 426
A-osakkeiden vaihdon kehitys (1 000 kpl)	543,4	425,2	535,5	267,3	262,6
- % kokonaismäärästä	42,0	32,8	40,6	19,9	19,5
Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana	1 772 277	1 772 277	1 767 152	1 788 414	1 798 671
Ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	1 772 277	1 772 277	1 733 624	1 799 724	1 821 277

¹⁾ Tuloslaskelmassa esitetyistä veroista on tällä tilikaudella vähennetty emoyhtiön satunnaisiin tuottoihin liittyvä vero 171 te.

²⁾ Hallituksen esityksen mukaan.

Tunnuslukujen laskentakaavat

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

$$\text{Oman pääoman tuotto-% (ROE)} = 100 \times \frac{\text{tulos ennen satunnaisia eriä - verot}}{\text{oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}}$$

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)} = 100 \times \frac{\text{tulos ennen satunnaisia eriä + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{taseen loppusumma - korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$$

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = 100 \times \frac{\text{oma pääoma}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}}$$

$$\text{Nettovelkaantumisaste, \%} = 100 \times \frac{\text{korolliset velat - rahat ja pankkisaamiset}}{\text{oma pääoma}}$$

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{vaihto- ja rahoitusomaisuus}}{\text{lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

$$\text{Investointien tulorahoitusosuus} = \frac{\text{liiketoiminnan rahavirta}}{\text{nettoinvestoinnit pysyviin vastaaviin}}$$

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

$$\text{Osakekohtainen tulos} = \frac{\text{tulos ennen satunnaisia eriä - verot}}{\text{tilikauden keskimääräinen, osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$$

$$\text{Osakekohtainen oma pääoma} = \frac{\text{oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$

$$\text{Osakekohtainen osinko} = \frac{\text{tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$

$$\text{Osinko tuloksesta, \%} = 100 \times \frac{\text{osakekohtainen osinko}}{\text{osakekohtainen tulos}}$$

$$\text{Efektiivinen osinkotuotto-%} = 100 \times \frac{\text{osakeantikorjattu osinko/osake}}{\text{A-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa}}$$

$$\text{Hinta/voitto-suhde (P/E)} = \frac{\text{A-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa}}{\text{osakekohtainen tulos}}$$

Taseen vastaaviin merkityt omat osakkeet on vähennetty osakemääristä, omasta pääomasta sekä taseen loppusummasta tunnuslukuja laskettaessa.

Osakepääoma ja osakkeenomistajat

Osakepääoma

Tulikivi Oyj:n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2002 oli 6 192 341,80 euroa. Vähimmäisosakepääoma on 2 550 000 euroa ja enimmäisosakepääoma 10 200 000 euroa. Osakepääoma jakaantuu osakesarjoihin alla olevan taulukon mukaisesti.

Yhtiöjärjestyksen mukaan A-osakkeelle maksettava osinko on vähintään prosenttiyksikön suurempi kuin K-osakkeelle maksettava osinko.

Tulikivi Oyj:n A-osake noteerataan Helsingin Pörssissä kaupankäyntitunnuksella TULAV. A-osakkeita vaihdettiin vuonna 2002 Helsingin Pörssissä 262 560 kappaletta vastaten 5,4 miljoonaa euroa. Osakkeen ylin kaupankäyntikurssi oli 23,50 euroa ja alin 17,00 euroa. Tilikauden viimeisen pörssipäivän päätöskurssi oli 20,00 euroa.

Tilikauden päättyessä Tulikivi Oyj:llä oli 2 039 osakkeenomistajaa. Ulkomaisten osakkeenomistajien omistuksessa oli 5,8 prosenttia osakkeiden lukumäärästä.

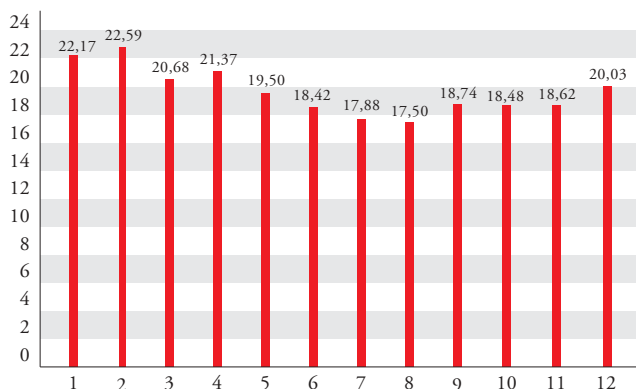
Hallituksella ei ole olemassa olevaa valtuutusta osakeantiin tai vaihtovelkakirja- tai optiolainan liikkeellelaskuun.

Hallituksella on valtuutus ostaa enintään 67 213 kappaletta yhtiön A-osakkeita ja enintään 23 850 kappaletta yhtiön K-osakkeita, kuitenkin siten, että yhtiön hallussa olevien osakkeiden nimellisarvo ei saa ylittää viittä prosenttia yhtiön koko osakepääomasta ja osakkeiden äänimäärästä. Valtuutus on voimassa 4.4.2003 saakka. Hallituksella on vastaavasti valtuutus omien osakkeiden luovuttamiseen vastikkeena yrityskaupoista tai muissa rakennejärjestelyissä. Edellä mainittujen valtuutusten nojalla Tulikivi Oyj hankki ajalla 2.9.–27.9.2002 yhteensä 10 028 A-osaketta ja vastaavasti luovutti kaikki omistamansa omat osakkeet eli yhteensä 31 581 A-osaketta 30. joulukuuta 2002.

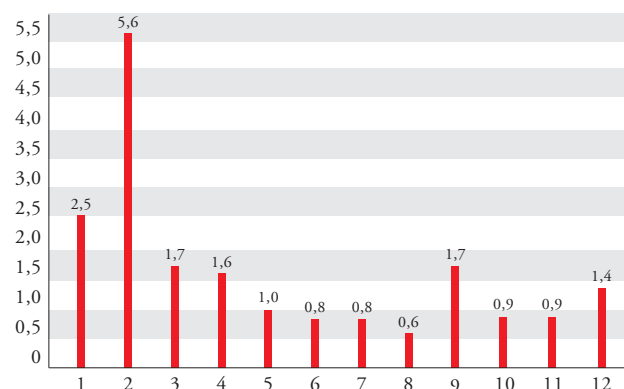
Yhtiön osakeyhtiölain 3a:3 pykälän mukaisella arvo-osuustilillä eli ns. yhteistilillä olevat osakkeet on päätetty myydä niiden omistajien lukuun vuonna 2003. Asiasta on ilmoitettu osakkeenomistajille 10.12.2001 julkaistulla ilmoituksella.

Osakesarjat	Osakkeita kpl	Nimellis- arvo, euroa	Osuus, % osakkeista	Osuus, % äänistä	Osuus osakepääomasta
K-osakkeet (10 ääntä)	477 000	3,40	26,19	78,01	1 621 800,00
A-osakkeet (1 ääni)	1 344 277	3,40	73,81	21,99	4 570 541,80
Yhteensä	1 821 277		100,00	100,00	6 192 341,80

A-OSAKKEEN KESKIHINNAN KEHITYS KUUKAUSITTAIN, EURO

A-OSAKKEEN SUHTEELLISEN VAIHDON KEHITYS KUUKAUSITTAIN, %

Osakkeenomistajat ja johdon omistus

Lukuunottamatta hallintarekisteröityjä osakkeita.

YHTIÖN 10 SUURINTA OMISTAJAA OSAKEMÄÄRÄN MUKAAN	K-osakkeita	A-osakkeita	Osuus osakkeista, %
1. Vauhkonen Reijo	142 625	184 906	17,98
2. Vauhkonen Heikki	144 875	4 859	8,22
3. Virtaala Matti	68 000	52 541	6,62
4. Mutanen Susanna	39 875	50 000	4,93
5. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		70 538	3,87
6. Vauhkonen Mikko	19 875	20 160	2,20
7. Hietala Pekka		39 200	2,15
8. Fondita Nordic Small Cap Placfond		34 200	1,88
9. Nuutinen Kyösti	19 875	13 800	1,85
10. Outokumpu Ecomills Oy		31 581	1,73

YHTIÖN 10 SUURINTA OMISTAJAA ÄÄNIMÄÄRÄN MUKAAN	K-osakkeita	A-osakkeita	Osuus äänimäärästä, %
1. Vauhkonen Reijo	142 625	184 906	26,35
2. Vauhkonen Heikki	144 875	4 859	23,77
3. Virtaala Matti	68 000	52 541	11,98
4. Mutanen Susanna	39 875	50 000	7,34
5. Vauhkonen Mikko	19 875	20 160	3,58
6. Nuutinen Kyösti	19 875	13 800	3,48
7. Vauhkonen Eliisa	19 875	3 976	3,32
8. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		70 538	1,15
9. Suomen Kulttuurirahasto	5 000	17 000	1,10
10. Laakkonen Reino	5 000		0,82
10. Sivonen Juha	5 000		0,82

Yhtiön hallituksen jäsenillä ja toimitusjohtajalla on määräysvallassaan yhteensä 360 500 K-osaketta ja 244 870 A-osaketta eli 63 % yhtiön äänivallasta. Vuoden 2002 aikana tehtiin kaksi liputusilmoitusta: Matti Virtaalan osuus yhtiön äänimäärästä nousi maaliskuussa 10,67 prosenttiin. Heikki Vauhkonen ja Reijo Vauhkonen omistusosuudet muuttuivat sukupolvenvaihdokseen liittyen huhtikuussa seuraavasti: Heikki Vauhkonen omistusosuus yhtiön osakepääomasta nousi 8,20 prosenttiin ja äänimäärästä 23,77 prosenttiin; Reijo Vauhkonen omistusosuus oli muutoksen jälkeen 17,97 prosenttia osakepääomasta ja 26,35 prosenttia äänimäärästä.

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN

Osakkeiden lukumäärä, kpl	Osakkaita kpl	Osuus %	Osakkeita kpl	Osuus %
1 -100	1 009	49,49	57 239	3,14
101 -1000	898	44,04	339 076	18,62
1001 - 5000	104	5,10	231 315	12,70
5001 - 10000	11	0,54	74 655	4,10
10001 -	17	0,83	1 115 867	61,27
Yhteensä	2 039	100,00	1 818 152 *)	99,83

*) Yhtiön osakasluettelon per 31.12.2002 mukaan. Osakkeista 3 125 kpl oli siirtämättä arvo-osuusrekisteriin.

YHTIÖN OSAKKEENOMISTAJAT JAKAANTUIVAT 31.12.2002 SEKTORIKOHTAISEN LUOKITUKSEN PERUSTEELLA SEURAAVASTI:

Sektoriluokka	Osakkeet, %	Äänimäärä, %
Yksityiset yritykset	5,64	2,12
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	8,16	2,87
Julkisyhteisöt	3,88	1,16
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2,51	1,48
Kotitaloudet	79,47	92,12
Ulkomaat	0,17	0,05
Yhteistilillä	0,17	0,20
Kaikki yhteensä	100,00	100,00

Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma on 7,8 miljoonaa euroa ja konsernin 12,6 miljoonaa euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan A-sarjan osakkeille 1,05 euroa/osake ja K-sarjan osakkeille 1,00 euroa/osake eli yhteensä noin 1,9 miljoonaa euroa.

Nunnanlahdessa 5. helmikuuta 2003

Reijo Vauhkonen

Piispa Ambrosius

Aimo Paukkonen

Eero Makkonen

Juhani Erma

Heikki Vauhkonen

Matti Virtaala

Juha Sivonen
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Tulikivi Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Tulikivi Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2002. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja emoyhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa ja tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistä on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Nunnanlahdessa 17. päivänä helmikuuta 2003

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Hannele Selesvuo
KHT

Hallituksen jäsenet takana vasemmalta ovat Juhani Erma, Eero Makkonen, Matti Virtaala, Aimo Paukkonen sekä Piispa Ambrosius. Edessä vasemmalta ovat Heikki Vauhkonen ja Reijo Vauhkonen.

Tulikivi Oyj:n hallinto

Reijo Vauhkonen, puheenjohtaja (s.1939).

Rakennusinsinööri, teollisuusneuvos, yrityksen perustaja. Yhtiön toimitusjohtaja 1980-1989. Tulikivi Oyj:n hallituksen päätoiminen puheenjohtaja vuodesta 1990 lähtien.

Muut keskeiset luottamustoimet: Keskinäinen vakuutusyhtiö Fennian hallintoneuvoston jäsen, Juuan Kivimuseo- ja kivikyläsäätiön hallituksen puheenjohtaja, Kiviteollisuusliito ry:n hallituksen jäsen, Rakennusteollisuus RT ry:n tuoteteollisuusjaoston johtokunnan jäsen.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

K-osakkeita 142 625 kappaletta

A-osakkeita 184 906 kappaletta

Matti Virtaala, varapuheenjohtaja (s. 1951).

Insinööri, Abloy Oy:n toimitusjohtaja, Assa Abloy AB, Group Vice President. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1994 lähtien, varapuheenjohtaja vuodesta 2001 lähtien.

Muut keskeiset luottamustoimet: Etteplan Oyj:n hallituksen jäsen, Joensuun Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

K-osakkeita 68 000 kappaletta

A-osakkeita 52 541 kappaletta

Piispa Ambrosius (s.1945).

Helsingin ortodoksisen hiippakunnan piispa. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1992 lähtien. Muut keskeiset luottamustoimet: Suomen Ortodoksinen kirkkokunnan hallituksen jäsen, Suomen 3C Oy:n hallituksen jäsen.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 191 kappaletta

Juhani Erma (s.1946).

Oikeustieteen lisensiaatti, varatuomari. Senior Advisor, asianajaja Asianajotoimisto Borenium & Kempainen Oy. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2000 lähtien.

Muut keskeiset luottamustoimet: Menire Oyj:n hallituksen puheenjohtaja, Endero Oyj:n hallituksen puheenjohtaja, Privanet Capital Oyj:n hallituksen puheenjohtaja, Suomen Hypoteekkiyhdistyksen hallintoneuvoston jäsen, Hallitusammattilaiset ry:n jäsen.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 791 kappaletta

Eero Makkonen (s.1946).

Insinööri. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2002 lähtien.

Muut keskeiset luottamustoimet: Rapala VMC

Oyj:n hallituksen puheenjohtaja, Skanska Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A- osakkeita 191 kappaletta

Aimo Paukkonen (s. 1941).

Insinööri. Olena Oy:n toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1999 lähtien.

Muut keskeiset luottamustoimet: Lujatalo Oy:n hallituksen jäsen, Lujabetoni Oy:n hallituksen jäsen, Tripot Oy:n hallituksen jäsen, Fodesco Oy:n hallituksen jäsen.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 1391 kappaletta

Heikki Vauhkonen (s. 1970).

OTK, kauppatieteiden kandidaatti. Tulikiven lämmityslaiteliiketoiminnan markkinointijohtaja. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2001.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

K-osakkeita 144 875 kappaletta

A-osakkeita 4 859 kappaletta

Hallituksen sihteerin tehtävää on hoitanut varatuomari **Salli Hara-Haikkala** vuodesta 1996 lähtien.

Tulikivi Oyj noudattaa Helsingin Pörssin suosittelimia Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton suosituksia julkisten yhtiöiden hallinnoinnista. Yhtiön hallitus on vahvistanut lisäksi yhtiölle kirjallisen corporate governance -säännösten, jossa on määritelty hallituksen, hallituksen päätoimisen puheenjohtajan sekä toimitusjohtajan tehtävät ja vastualueet.

Ylin vastuu konsernin hallinnosta ja toiminnasta on Tulikivi Oyj:n toimielimillä, jotka ovat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja. Konsernin emoyhtiön hallituksen jäsenet toimivat myös liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden hallitusten jäseninä.

Hallituksen tehtävät ja vastuut

Yhtiön hallituksen tehtävät ja vastuu määräytyvät osakeyhtiölain ja muun soveltuvan lainsäädännön perusteella. Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnon ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Hallituksen tavoitteena on suunnata yhtiön toimintaa niin, että se tuottaa pitkällä aikavälillä mahdollisimman suuren lisäarvon siihen sijoitetulle pääomalle, ottaen samalla huomioon eri sidosryhmät. Täyttääkseen osakeyhtiölain hallituksen toiminnalle asettamat vaatimukset ja toteuttaakseen edellä mainittua päämäärää hallitus vahvistaa yhtiön visiot ja arvot sekä hyväksyy strategian. Lisäksi hallitus päättää muun muassa epätavallisista ja laajakantoisista asioista sekä sopimuksista yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioiden. Hallitus hyväksyy budjetin, investoinnit ja toimintasuunnitelmien perusteet. Tulikivi Oyj:n osingonjakopolitiikka on hallituksen määrittelemä.

Hallituksen jäsenten valintamenettely, hallituksen kokoukset ja palkkiot

Tulikivi Oyj:n yhtiökokous valitsee varsinaisessa yhtiökokouksessa yhtiön hallitukseen 5-7 hallituksen jäsentä, joiden toimikausi kestää seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Vuonna 2002 hallituksessa oli seitsemän jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana tilikaudella oli teollisuusneuvos Reijo Vauhkonen ja varapuheenjohtajana Matti Virtaala. Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja ei ole hallituksen jäsen. Vuonna 2002 yhtiön hallitus kokountui 18 kertaa, joista puhelin-kokouksia oli 11. Yhtiökokous vahvistaa hallituksen jäsenille maksettavat palkkiot. Vuonna 2002 hallituksen jäsenille on suoritettu 10.000 euron suuruinen vuosipalkkio. Vuosipalkkiosta kuusikymmentä prosenttia on suoritettu rahana ja neljäkymmentä prosenttia Tulikivi Oyj:n A-osakkeina.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan tehtävät ja vastuut on määrätty osakeyhtiölain ja muun soveltuvan lainsäädännön perusteella. Täyttääkseen tehtävälle määrättyt vaatimukset, toimitusjohtaja vastaa yhtiön liiketoiminnan johtamisesta ja valvomisesta yhtiön hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Lisäksi toimitusjohtaja vastaa budjetin toteutumisesta, yhtiön tuloksesta ja siitä, että hallitus on täysin informoitu yhtiön tilasta ja toimintaympäristöstä.

Tulikivi Oyj:n hallitus valitsee ja nimittää toimitusjohtajan. Toimitusjohtajana toimii Juha Sivonen. Toimitusjohtajalle on laadittu kirjallinen toimitusjohtajasopimus. Toimitusjohtajaa avustaa johtotämi, jonka johtaja toimitusjohtaja on.

Valvontajärjestelmä

Ylin vastuu kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan järjestämisestä kuuluu osakeyhtiölain mukaan yhtiön hallitukselle. Ylin vastuu kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä kuuluu toimitusjohtajalle. Tulikivi-konserniin kuuluvien yhtiöiden lakisääteisestä tilintarkastuksesta vastaa yhtiökokouksen valitsema tilintarkastaja, joka vuonna 2002 oli tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. Vastuullinen tilintarkastaja oli KHT Hannele Selesvuo.

Yhtiön tilintarkastaja antaa yhtiön osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen yhtiön vuositilinpäätöksen yhteydessä. Tilikauden aikana suoritettua tarkastuksesta laaditut raportit annetaan hallitukselle.

Yhtiön hallitus on nimittänyt sisäistä tarkastusta varten toimikunnan sekä vahvistanut sen toimintaohjeen. Toimikunnan jäseniä ovat KTT Veijo Riistama ja hallituksen puheenjohtaja Reijo Vauhkonen.

Sisäpiiri

Tulikivi Oyj otti 1.6.2000 käyttöön Helsingin Pörssin, Keskuskauppakamarin ja Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton laatiman sisäpiiriohjeen. Tulikivi Oyj:n hallitus on vahvistanut yhtiön sisäpiiriohjeiston, joka sisältää ohjeet pysyville ja hankekohtaisille sisäpiiriläisille. Hallitus on lisäksi määritellyt yhtiön sisäpiirihallinnon organisaation ja menettelytavat. Tulikivi Oyj:n pysyvään sisäpiiriin kuuluvat Arvopaperimarkkina-laissa määritellyt lakimääräiset sisäpiiriläiset ja määrätty sisäpiiriläiset, joita ovat Tulikivi Oyj:ssä sellaiset henkilöt, jotka tehtävissään säännöllisesti saavat yhtiön arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavia tietoja. Yhtiön sisäpiirirekisteriä ylläpidetään Suomen Arvopaperikeskus Oy:ssä.

Rahoitusriskien hallinta

Konsernin rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernihallinnon rahoitusosastolle. Rahoitustoimintojen tavoitteena on tukea konsernin strategian toteutumista turvaamalla riittävä ja kustannustehokas rahoitus. Konsernin toimintaan liittyviä rahoitusriskejä ovat likviditeetti-, korko-, valuutta- sekä luottoriskit.

Likviditeettiriski

Konsernin likviditeetin hallinta perustuu rahoitusbudjetointiin sekä lyhytaikaiseen kassasuunnitteluun. Konsernin pitkäaikainen rahoitus on järjestetty emoyhtiön kautta, ja tytäryhtiöiden rahoitus on hoidettu kon-

sernin sisäisillä lainoilla. Lyhytaikaista rahoitusta hoidetaan luotollisten konsernitilien ja sitovien luottolimiittien avulla.

Korko- ja valuuttariski

Korkotason muutosten vaikutukset korollisten velkojen ja saatavien arvoon ovat vähäiset. Rahalaitoslainoihin liittyvää korkoriskiä säädellään tarvittaessa muuntamalla lainasalkun koostumusta.

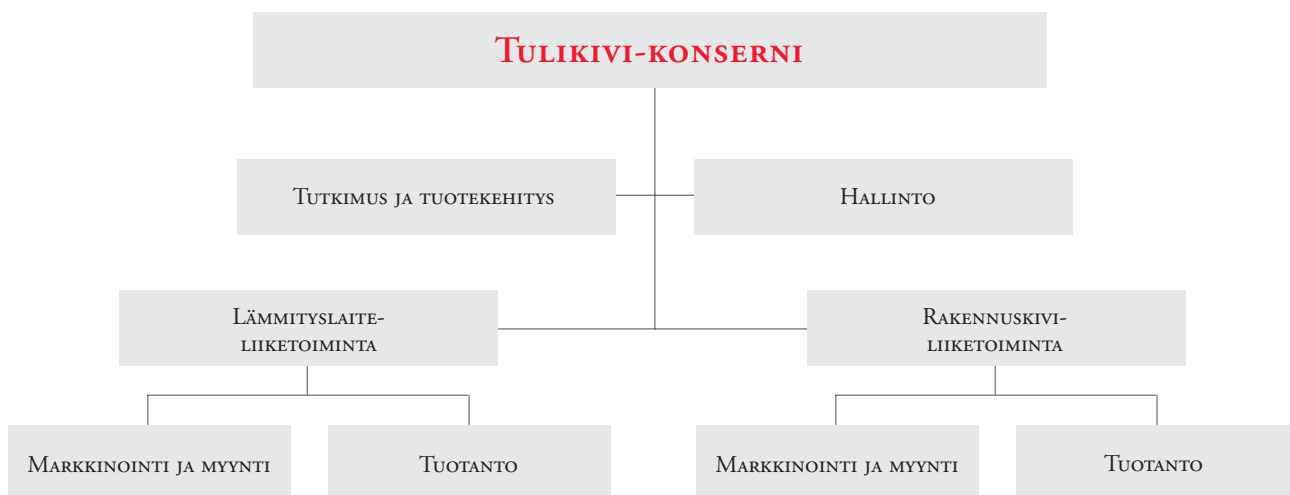
Vuonna 2002 konsernin liikevaihdosta 92,8 prosenttia muodostui euromääräisinä. Konsernilla on vähäinen avoin nettopositio Yhdysvaltain dollareissa ja Ruotsin kruunuissa. Ennusteiden mukaiset valuutta-

myynnit suojataan pääasiassa valuuttatermineillä, mutta suojausaste vaihtelee tapauskohtaisesti.

Luottoriski

Konsernilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä. Konsernilla on toimintaohjeet sen varmistamiseksi, että tuotteita ja palveluita myydään vain asiakkaille, joilla on asianmukaiset luottotiedot. Johdannais-sopimusten vastapuolina ja käteistransaktioissa käytetään ainoastaan korkean luottokelpoisuuden omaavia rahalaitoksia.

Organisaatio

Johtotiimin jäsenet takana vasemmalta ovat Jouko Toivanen, Lasse Pulli, Juha Sivonen, Heikki Vauhkonen ja Kyösti Nuutinen. Edessä vasemmalta ovat Arja Lehtikoinen, Salli Hara-Haikkala ja Anu Vauhkonen.

Tulikivi-konsernin johtotiimi

Juha Sivonen (s. 1962).

Rakennusinsinööri. Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja. Tulikivi lämmityslaiteliiketoiminnan johtaja. Johtoryhmän jäsen vuodesta 1987 lähtien. Johtotiimin puheenjohtaja 1.11.2001 lukien.

Lasse Pulli (s. 1949).

Rakennusinsinööri. Tulikivi Rakennuskivet Oy:n toimitusjohtaja. Tulikivi rakennuskiviliiketoiminnan johtaja. Johtotiimin jäsen vuodesta 2000 lähtien.

Heikki Vauhkonen (s. 1970).

Oikeustieteen kandidaatti, kauppatieteiden kandidaatti. Tulikivi lämmityslaiteliiketoiminnan markkinointijohtaja. Johtotiimin jäsen vuodesta 2001 lähtien.

Kyösti Nuutinen (s. 1950).

Tulikivi lämmityslaiteliiketoiminnan tuotannosta ja investoinneista vastaava johtaja. Mittakivi Oy:n toimitusjohtaja. Johtotiimin jäsen vuodesta 1984 lähtien.

Arja Lehtikoinen (s. 1954).

Ekonomi, MBA. Konsernin rahoitusjohtaja. Johtotiimin jäsen vuodesta 1984 lähtien.

Jouko Toivanen (s. 1967).

Tekniikan tohtori. Konsernin talousjohtaja. Johtotiimin jäsen vuodesta 1995 lähtien.

Anu Vauhkonen (s. 1972).

Filosofian maisteri. Konsernin viestintäjohtaja. Johtotiimin jäsen vuodesta 2001 lähtien.

Salli Hara-Haikkala (s. 1966).

Oikeustieteen kandidaatti, varatuomari. Konsernin laki- ja henkilöstöjohtaja. Johtotiimin jäsen vuodesta 1999 lähtien.

Tulikivi Oyj

Pääkonttori ja Juuan tehtaat
 83900 Juuka,
 puh. (013) 681 111
 fax (013) 681 1130
 www.tulikivi.com
 etunimi.sukunimi@tulikivi.fi

Suomussalmen tehdas
 Saarikyläntie 26
 89920 Ruhtinansalmi
 Puh. (08) 680 7700
 Fax (08) 680 7718

Tytäryritykset ja edustusto

Tulikivi Rakennuskivet Oy
Espoon toimipiste
 Lautamiehentie 1
 02770 Espoo
 Puh. (09) 4174 1000
 Fax (09) 805 1194

Taivassalon toimipiste
 Helsingintie 108
 23310 Taivassalo
 Puh. (02) 840 8500
 Fax (02) 879 485

Turun toimipiste
 Pitkämäenkatu 9
 20250 Turku
 Puh. 0205 347 570
 Fax 0205 347 579

Rovaniemen toimipiste
 Aallonkatu 2
 96200 Rovaniemi
 Puh. (016) 313 026
 Fax (016) 313 029

Tulikivi U.S., Inc.
 One Penn Plaza
 Suite 3600
 New York, NY 10119, USA
 Puh. +1 212 896 3897
 Fax +1 212 760 1088

**Tulikivi Oy Niederlassung
 Deutschland**
 Wernher-von-Braun-Str. 5
 D-63263 Neu-Isenburg, Deutschland
 Puh. +49 6102 74 140
 Fax +49 6102 741 414

Myyntinäyttelyt Suomessa

Kivikylä, Nunnanlahti

83900 Juuka
Puh. (013) 681 1295
Fax (013) 681 1125

Tulikivi-studio, Helsinki

Bulevardi 22
00120 Helsinki
Puh. (09) 6129 700
Fax (09) 6129 7070

Tulikivi-studio, Turku

Uudenmaankatu 18
20500 Turku
Puh. (02) 233 1641
Fax (02) 233 1642

Tulikivi-studio, Tampere

Koivistontie 10
33820 Tampere
Puh. (03) 346 3600
Fax (03) 346 3700

Tulikivi-studio, Lappeenranta

Suonionkatu 23
53600 Lappeenranta
Puh. (05) 415 3095
Fax (05) 451 5219

Tulikivi-studio, Seinäjoki

Kauppakatu 23
60100 Seinäjoki
Puh. (06) 414 4960
Fax (06) 414 4961

Tulikivi-studio, Oulu

Torikatu 70
90120 Oulu
Puh. (08) 312 1401
Fax (08) 377 844

Tulikivi-studio, Espoo

Lautamiehentie 1
02770 Espoo
Puh. (09) 4174 1000
Fax (09) 8051 194

Tulikivi Rakennuskivet Oy:n myyntinäyttely, Turku

Pitkämäenkatu 9
20250 Turku
Puh. 0205 347 570
Fax 0205 347 579

Tulikivi ulkomailla

Belgia

Dutry & Co.
Vichtestraat 147
B-8540 Deerlijk
Puh. +32 56 776 090
Fax +32 56 774 294

Hollanti

Altech Nedar B.V.
Dissel 15
NL-1671 NG Medemblik
Puh. +31 22754 21 06
Fax +31 22754 1396

Italia

Eurotrias S.r.l. - GmbH
Via G. Di Vittorio 9
I-39100 Bolzano/Bozen
Puh. +39 0 471 201 616
Fax +39 0 471 201 689

Itävalta

Neuhauser-Speckstein-Öfen
Bahnhofstrasse 54
A-4810 Gmunden
Puh. +43 7612 744 58
Fax +43 7612 744 584

Luxemburg

Dutry & Co.
Vichtestraat 147
B-8540 Deerlijk
Puh. +32 56 776 090
Fax +32 56 774 294

Norja

Bo Bedre AS
Smedsvingen 6
N-1395 Hvalstad
Puh. +47 6677 3970
Fax +47 6677 380

Ranska

Tulikivi Oyj
75 avenue Parmentier
F-75011 Paris
Puh. +33 1 40 21 25 65
Fax +33 1 40 21 24 00

Ruotsi

Bulevardi 22
FIN-00120 Helsinki
Puh. +358 9 612 970 23
Fax +358 9 612 970 70

Saksa

Tulikivi Oy Niederlassung
Wernher-von-Braun-Str. 5
D-63263 Neu-Isenburg
Puh. +49 6102 74 140
Fax +49 6102 741 414

Sveitsi

Armaka Ag
Duggingerstrasse 10
CH-4153 Reinach BL
Puh. +41 61 715 9911
Fax +41 61 715 9919

USA

Tulikivi U.S., Inc.
One Penn Plaza
Suite 3600
New York, NY 10119
Puh. +1 212 896 3897
Fax +1 212 760 1088

Uusi-Seelanti

Finstone Ltd.
17 Janet Place
Lynmore, Rotorua
Puh. +64 7 345 9200
Fax +64 7 345 9202 8

Venäjä

Oy Hot Corp. Ltd
Suonionkatu 23
FIN-53600 Lappeenranta
Puh. +358 5 415 3095
Fax +358 5 451 5219

Viro

KR-Kaubanduse AS
Kohila 3c
EE-11314 Tallinn
Puh. +372 650 3800
Fax +372 650 3845

Rautakesko AS
Tähetorni 100a
EE-11625 Tallinn
Puh. +372 625 7540
Fax. +372 625 7563

Tulikivi Oyj, 83900 Juuka, puh. (013) 681 111, fax (013) 681 1130, www.tulikivi.com